

RIIGIHANGE
VAIDLUSTUSKOMISJON

OTSUS

Vaidlustusaja number	236-25/298533
Otsuse kuupäev	14.11.2025
Vaidlustuskomisjoni liige	Taivo Kivistik
Vaidlustus	OÜ Energia ja Ehitus vaidlustus Tallinna Tehnikaülikooli riigihankes „Tallinna Tehnikaülikooli raamatukogu ehitustööd“ (viitenumber 298533) hankija otsustele lükata tagasi OÜ Energia ja Ehitus pakkumus, tunnistada vastavaks ja edukaks Tarrest LT OÜ pakkumus ja jätta Tarrest LT OÜ kõrvaldamata
Menetlusosalised	Vaidlustaja, OÜ Energia ja Ehitus, esindaja vandeadvokaat Erkki Leetsar Hankija, Tallinna Tehnikaülikool, esindaja Erika Pukk Kolmas isik, Tarrest LT OÜ, esindaja vandeadvokaat Mart Parind
Vaidlustuse läbivaatamine	Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

1. RHS § 197 lg 1 p 8 ja RHS § 192 lg 3 p-i 7 alusel:

Jätta läbi vaatamata OÜ Energia ja Ehitus taotlus tunnistada kehtetuks 16.10.2025 hankekorralduse nr 6-16/63-4 „Riigihankes 298533 „Tallinna Tehnikaülikooli raamatukogu ehitustööd“ eduka pakkuja kõrvaldamata jätmise“ p 3.

2. RHS § 197 lg 1 p 5 alusel:

Rahuldada OÜ Energia ja Ehitus vaidlustus Tallinna Tehnikaülikooli riigihankes „Tallinna Tehnikaülikooli raamatukogu ehitustööd“ (viitenumber 298533) osaliselt ja tunnistada kehtetuks hankija otsused:

- 1) tunnistada vastavaks Tarrest LT OÜ pakkumus;**
- 2) tunnistada edukaks Tarrest LT OÜ pakkumus;**
- 3) jätta Tarrest LT OÜ eduka pakkujana kõrvaldamata.**

3. RHS § 198 lg 2 alusel

- mõista Tallinna Tehnikaülikoolilt OÜ Energia ja Ehitus kasuks välja lepingulise esindaja kulud 680 eurot (käibemaksuta) ning riigilõiv 213,33 summas eurot, proportsionaalselt vaidlustuse rahuldamisega;

- mõista OÜ-lt Energia ja Ehitus Tarrest LT OÜ kasuks välja tema lepingulise esindaja kulud 1320 eurot, proportsionaalselt vaidlustuse rahuldamata jätmisega.

EDASIKAEBAMISE KORD

Halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1 alusel on vaidlustuskomisjoni otsuse peale halduskohtule kaebuse esitamise tähtaeg kümme (10) päeva arvates vaidlustuskomisjoni otsuse avalikult teatavaks tegemisest.

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (riigihangete seaduse § 200 lg 4).

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. 08.08.2025 avaldas Tallinna Tehnikaülikool (edaspidi ka Hankija) riigihangete registris (edaspidi RHR) riigihanke „Tallinna Tehnikaülikooli raamatukogu ehitustööd“ (viitenumber 298533) (edaspidi Riigihange) hanketeate ja tegi kättesaadavaks muud riigihanke alusdokumendid (edaspidi koos nimetatult RHAD), sh Hanke alusdokumendid (edaspidi Alusdokumendid), Tehniline kirjeldus (edaspidi TK), Vorm IV - Spetsialistide tabel (edaspidi Vorm IV) ja Vastavustingimused.

Riigihankes esitasid pakkumuse viis pakkujat, sh Tarrest LT OÜ ning OÜ Energia ja Ehitus.

2. 10.10.2025 hankekorraldusega nr 6-16/63-3 „Riigihankes 298533 „Tallinna Tehnikaülikooli raamatukogu ehitustööd“ pakkumuse vastavaks ja edukaks tunnistamine“ (edaspidi Korraldus 1) tegi Hankija mh järgmised otsused:

- 1) lükkas tagasi OÜ Energia ja Ehitus pakkumuse;
- 2) tunnistas vastavaks Tarrest LT OÜ pakkumuse;
- 3) tunnistas edukaks Tarrest LT OÜ pakkumuse.

16.10.2025 hankekorraldusega nr 6-16/63-4 „Riigihankes 298533 „Tallinna Tehnikaülikooli raamatukogu ehitustööd“ eduka pakkuja kõrvaldamata jätmine“ (edaspidi Korraldus 2) tegi Hankija otsused jätta Tarrest LT OÜ hankemenetlusest kõrvaldamata ning sõlmida eduka pakkumuse esitanud Tarrest LT OÜ-ga hankeleping summas 2 095 950 eurot (ilma km-ta).

3. 20.10.2025 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) OÜ Energia ja Ehitus (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus Hankija otsustele lükata tagasi OÜ Energia ja Ehitus pakkumus, tunnistada vastavaks ja edukaks Tarrest LT OÜ (edaspidi ka Kolmas isik) pakkumus, jätta edukas pakkuja Tarrest LT OÜ kõrvaldamata ning sõlmida Tarrest LT OÜ-ga hankeleping.

23.10.2025 kõrvaldas Vaidlustaja vaidlustuses esinenud puudused.

4. Vaidlustuskomisjon teatas 30.10.2025 kirjaga nr 12.2-10/236 menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses, tegi teatavaks otsuse avalikult teatavaks tegemise aja ning andis täiendavate seisukohtade ja dokumentide esitamiseks aega kuni 04.11.2025 ja neile vastamiseks 07.11.2025. Vaidlustuskomisjoni määratud esimeseks tähtpäevaks esitas täiendavad seisukohad ja menetluskulude nimekirja Vaidlustaja. Teiseks tähtpäevaks esitas täiendavad seisukohad Kolmas isik.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

5. Vaidlustaja, **OÜ Energia ja Ehitus**, põhjendab vaidlustust järgmiselt.

5.1. Hankija põhjendas Korralduse 1 Lisas 3 Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamist järgnevalt:

1. Pakkumusega ei ole esitatud eel-rakenduskava

1.1. Vastavalt tehnilise kirjelduse punktile 3.6 (Infohalduse rakenduskavade esitamine) ning Tehnilise kirjelduse Lisale 1.1 (Infovahetuse nõuded) tuli eel-rakenduskava esitada koos pakkumusega, kuna täpsemad tehnilised lahendused, mis aitavad täita tellija eesmäärke, pakub töövõtja välja hanke pakkumuse käigus eel-rakenduskavana ning enne tööde alustamist ka põhjalikuma, tellijaga kooskõlastatava rakenduskavana. Pakkuja on jätnud eel-rakenduskava esitamata, mis on sisuline mittevastavus eeltoodud selgituse kohaselt, pakkumuste esitamise tähtaeg on möödunud ja pakkumuse muutmine ei ole lubatud, mistõttu ei ole kirjeldatud kõrvalekalle lahendatav teabevahetuse teel.

2. Pakkumusega ei ole esitatud esialgset ajagraafikut

2.1. Vastavalt tehnilise kirjelduse punktile 3.6 tuli koos pakkumusega esitada esialgne ajagraafik, mis sisaldab tehnilise kirjelduse punktis 4 toodud tähtaegu. Pakkuja on jätnud ajagraafiku esitamata, mis on sisuline mittevastavus eeltoodud selgituse kohaselt, pakkumuste esitamise tähtaeg on möödunud ja pakkumuse muutmine ei ole lubatud, mistõttu ei ole kirjeldatud kõrvalekalle lahendatav teabevahetuse teel.

5.2. Vaidlustaja pakkumuses on vastavalt Hankija koostatud kvalifitseerimise ning vastavustingimuste dokumendis (Vastavustingimused) sätestatule esitatud kõik nõutud andmed ning pakkumusele on lisatud nõuetekohaselt täidetud vormid ja tõendid, mistõttu Hankijal ei olnud alust Vaidlustaja pakkumust tagasi lükata. Vaidlust ei saa olla selles, et Korralduse 1 Lisas 3 toodud põhjendustest lähtuvalt ei ole Hankija Vaidlustaja pakkumuse kontrollimisel tuvastanud mittevastavust Vastavustingimustes sätestatud nõuetele (mis on pakkumuse tagasilükkamise aluseks).

5.3. Vastavustingimustes ei ole kehtestatud, et pakkujad peavad koos pakkumusega esitama esialgse ajagraafiku ning infohalduse eel-rakenduskava, vaid nende dokumentide esitamise nõue on TK-s. TK on Hankija vajaduste kirjeldus, milles Hankija määrab kindlaks ehitustöö, teenuse või asja nõutavad omadused.

5.4. Vastupidiselt TK-le ei saa tehniline kirjeldus olla riigihanke alusdokumendiks, milles on toodud kvalifitseerimis-, tehnilised ja muud nõuded, mis vaieldamatult peavad sisalduma vastavustingimustes. Seejuures peab hankija vastavustingimustes - mitte tehnilistes tingimustes - näitama, kuidas pakkumust hinnatakse või tõendatakse ning andma pakkujale juhise, kuidas ja milliseid dokumente tuleb esitada. Antud juhul on RHAD eksitavalt koostatud, sh ei olnud pakkujatele selge, millised olid pakkuja kvalifitseerimise aluseks olevad dokumendid ning pakkumuse vastavuse hindamise aluseks olevad dokumendid.

5.5. Hankija on viinud pakkujad eksitusse, mistõttu pakkujad ei ole aru saanud, milliseid dokumente nad Riigihankes esitama pidid. Pakkujatel oli mõistlik ja loogiline lähtuda dokumendinõude täitmisel Vastavustingimustest. RHS § 3 p-id 1 ja 2 sätestavad läbipaistvuse ja võrdse kohtlemise põhimõtte. Hankija peab koostama hankedokumendid nii, et pakkujal oleks võimalik mõista, milliseid nõudeid tuleb täita ja milliseid dokumente esitada. Sellest tuleneb kohustus koostada riigihanke alusdokumendid sisuliselt ja vormiliselt kooskõlas olevatena, nii et pakkujal oleks võimalik üheselt aru saada, mida temalt oodatakse. Kui hankedokumentides on vastuolu või ebajärjekindlus, tuleb neid tõlgendada pakkuja kasuks.

5.6. Vaidlustaja lähtus pakkumuse esitamisel Vastavustingimustest, kuid Hankija on Vaidlustaja pakkumuse tagasi lükanud põhjendusega, et Vaidlustaja ei esitanud TK p-is 3.6 nimetatud dokumente, millele Vastavustingimustes puuduvad igasugused viited. Vaidlustajale teadaolevalt lükati kõik neli pakkumust tagasi samal põhjusel - pakkumusega koos ei esitatud esialgset ajagraafikut ning infohalduse eel-rakenduskava. See kinnitab Vaidlustaja väiteid, et RHAD olid eksitavalt koostatud, millest tulenevalt olid kõik pakkujad sarnaselt eksitusse

viidud. Sellega rikkus Hankija RHS § 2 lg-st 1 tulenevat eesmärki tagada hankija rahaliste vahendite läbipaistev, otstarbekas ja säästlik kasutamine, isikute võrdne kohtlemine ning konkurentsi efektiivne ärakasutamine riigihankel. Samuti on Hankija käitunud vastuolus RHS § 3 p-is 3 sätestatud riigihanke korraldamise põhimõttega tagada konkurentsi efektiivne ärakasutamine riigihankel. Hankija tegutsemine Riigihanke korraldamisel on kaasa toonud olukorra, kus sõelale jäi vaid üks pakkumus, mille Hankija edukaks tunnistas.

5.7. Kui hankija seob vastavustingimusi muude dokumentidega, siis peab hankija vastavustingimustes viitama, millises osas (failis, lisas, tabelis) või millise dokumendiga pakkuja nõude täitmist tõendab. Antud juhul puuduvad Vastavustingimustes viited, millega pakkuja pidi pakkumuse esitamisel arvestama. Vaidlustaja sisemise töökorralduse kohaselt töötas pakkumuse tehnilise kirjeldusega ning pakkumuse eelarvestamisega Vaidlustaja vastava valdkonna eest vastutav töötaja, ning Vastavustingimustele vastava pakkumuse koostas Vaidlustaja seaduslik esindaja. Vaidlustaja seaduslik esindaja sai sisendi pakkumuse hinna koostamiseks oma ettevõtte töötajalt, millest tulenevalt Vaidlustaja seaduslik esindaja pakkumuse koostamisel, lähtudes Vastavustingimustest, ei teadnud ega osanud arvestada sellega, et mingid dokumendi esitamise nõuded sisalduvad veel TK-s. Sellest tulenevalt Vaidlustaja seaduslik esindaja ei osanud ega pidanud arvestama vajadusega esitada koos pakkumusega ka TK-s märgitud ajagraafik ning infohalduse eel-rakenduskava.

5.8. Vastavustingimuste dokument peab süsteemselt viitama kõigile nõuetele ja dokumentidele, mis on vajalikud pakkumuse vastavuse kontrollimiseks ning hindamiseks. Vastava põhimõtte mittejärgimine on otseses vastuolus riigihanke korraldamise üldpõhimõtetega, mille kohaselt hankija kohustub tegutsema riigihanke korraldamisel läbipaistvalt, kontrollitavalt ja proportsionaalselt (RHS § 3 p 1). Hankija tegevus Riigihanke korraldamisel on olnud läbipaistmatu ja eksitav.

5.9. TK p-is 3.6 nimetatud dokumentide - pakkuja esialgne ajagraafik ning infohalduse eel-rakenduskava - nõudmiseks ei olnud Hankijal alust. Hankija nõutud dokumendid ei mõjutanud hankemenetluse tulemust, sest neid ei hinnatud mingilgi moel, st dokumentide esitamata jätmisel ei olnud mingit mõju ka Vaidlustaja pakkumuse sisulisele vastavusele. Kumbagi dokumenti ei kasutatud pakkujate kvalifikatsiooni kontrollimiseks, pakkumuse vastavuse hindamiseks ega pakkumuse hindamiseks. Iga hankija nõutud dokument peab aga olema vajalik mingi nõude täitmise hindamiseks. Jääb selgusetuks, miks üldse nõuti pakkujatel esialgse ajagraafiku esitamist, kui ajagraafik (tööde tähtajad) oli TK p-is 4 juba fikseeritud, millest pakkujad pidid pakkumuse esitamisel vaieldamatult juhinduma, seega selle dubleerival koostamisel ei oleks olnud mingisugust eesmärki. Lisaks tuli hankelepingu sõlmimise järgselt esitada veel detailne ajagraafik (vt TK p-id 3.6 ja 4). Samuti on infohalduse eel-rakenduskava nõudmine koos pakkumusega arusaamatu, kuna Hankija on TK Lisas 11 Infovahetuse nõuded sisuliselt ise ära kirjeldanud BIM eel-rakenduskava. Ka seda Hankija nõutud dokumenti ei hinnatud mingil moel. Seega faktiliselt olid pakkuja poolt vastavustingimused täidetud ning Hankijal puudus igasugune alus pakkumuse tagasilükkamise otsuse tegemiseks, mistõttu pakkumuse tagasilükkamine on õigusvastane.

5.10. Hankemenetluse hilisemad etapid saavad olla õiguspärased üksnes siis, kui hankemenetluse varasemad etapid on õiguspäraselt läbi viidud. Olukorras, kus Vaidlustaja on hankemenetlusest õigusvastaselt kõrvaldatud tema pakkumuse tagasilükkamise tõttu, on Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsus õigusvastane, kuna selle tegemisel ei ole arvestatud kõigi nõuetekohase pakkumuse teinud pakkujate pakkumusi. Hankija tunnistas edukaks Tarrest LT OÜ pakkumuse maksumusega 2 095 950 eurot ilma käibemaksuta, samas kui Vaidlustaja esitas pakkumuse madalama hinnaga - 2 078 804,85 eurot ilma käibemaksuta.

- 5.11. Vaidlustajal on kahtlus nii Tarrest LT OÜ pakkumuse Riigihanke nõuetele mittevastavuse osas kui ka Tarrest LT OÜ kvalifitseerimise õiguspärasuse osas, millisel juhul tuleb tunnistada Tarrest LT OÜ pakkumus mittevastavaks ning jätta Tarrest LT OÜ kvalifitseerimata.
- 5.12. Vaidlustaja esitas 15.10.2025 Hankijale teabenõude, milles palus esitada Kolmanda isiku pakkumus koos lisadega. 16.10.2025 vastuses teabenõudele teatas Hankija, et Kolmas isik on esitanud Hankijale avalduse mitte avalikustada pakkumuse sisu, sest tegemist on ettevõtte ärisaladusega ning palus esitada loetelu dokumentidest, mille avaldamist Vaidlustaja soovib. Hankija teatas, et pikendab teabenõude täitmise tähtaega kuni 15 tööpäevani.
- 5.13. Hankija on vastuses teabenõudele märkinud, et edukaks tunnistatud Tarrest LT OÜ on esitanud Hankijale avalduse mitte avalikustada pakkumuse sisu, sest tegemist on ettevõtja ärisaladusega. Vaidlustaja Hankija seisukohaga ei nõustu. Vastavalt RHS § 46¹ lg-le 1 peab teabe ärisaladuseks määramine olema põhjendatud. Vaidlustajal puudub igasugune teave ärisaladuseks määramise põhjendatuse kohta ning Vaidlustaja on seisukohal, et Riigihankes ei nõutud pakkujatelt teavet, mida oleks olnud vajalik ärisaladusena määratleda. Seetõttu palub Vaidlustaja vaidlustuskomisjonil RHS § 194 lg 1 alusel tagada asja lahendamiseks oluliste asjaolude väljaselgitamine, kogudes vajaduse korral tõendeid ise või tehes nende esitamise kohustuseks menetlusosalisele, ning edastada seejärel Tarrest LT OÜ pakkumuse dokumendid Vaidlustajale, et Vaidlustaja saaks Tarrest LT OÜ kõrvaldamata jätmise ja Tarrest LT OÜ pakkumuse vastavaks tunnistamise otsuste kehtetuks tunnistamise nõudeid täpsustada.
- 5.14. 23.10.2025 esitas Vaidlustaja, vastuseks vaidlustuskomisjoni 20.10.2025 kirjale vaidlustuses esinevate puuduste kõrvaldamiseks, menetluskumendi, milles põhjendas Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamise otsuse vaidlustamist.
- 5.14.1. Hankija ei rahuldanud 16.10.2025 Vaidlustaja teabenõuet viidates Kolmanda isiku ärisaladuse kaitsel. Vaidlustaja esitas 17.10.2025 teabenõude täpsustuse, paludes Hankijal esitada kogu Tarrest LT OÜ pakkumus, sh dokumendid, mis olid pakkumuse vastavuse hindamise aluseks.
- 5.14.2. Hankija vastus täpsustatud teabenõudele laekus Vaidlustajale 23.10.2025. Vaidlustaja nõutud dokumente Hankija ei esitanud. Hankija esitatud dokumendid, ei sisalda mingit informatsiooni faktiliste asjaolude kohta, mida hankemenetluses on vaja kontrollida ning millele tuginedes saab Vaidlustaja oma nõudeid põhjendada. Sisuliselt keeldus Hankija nõutud dokumentide väljastamisest, väites, et tegemist on ärisaladusega.
- 5.14.3. Hankija esitas muuhulgas Kolmanda isiku avalduse ärisaladuse kohta, mis on pealkirjastamata, ilma kuupäevata ja pakkuja poolt allkirjastamata. Vaidlustajal on põhjendatud kahtlus, et nimetatud dokumenti ei esitatud pakkuja poolt koos pakkumusega, vaid see võib olla hiljem koostatud. Lisaks ei sisalda nimetatud dokument RHS § 46¹ lg 1 kohaseid põhjendusi ärisaladuseks määramiseks – põhjendusena esitatu on üldine ja sisutu, mistõttu ei saa seda põhjendusena arvestada. Kolmanda isiku avaldus ei vasta ärisaladuse määramise kriteeriumitele ning tuleb tähelepanuta jätta. Nimetatud avalduses ei sisaldu mitte ühtegi asjaolu ega tõendit ärisaladuse olemasolu või sisaldumise kohta pakkumuses. Seega on kogu Tarrest LT OÜ pakkumus väljanõutav ning Vaidlustajale tutvumiseks lubatav.
- 5.14.4. Hankija on tahtlikult viivitanud teabenõude täitmisega ning takistanud seeläbi Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamise otsuse kehtetuks tunnistamise nõude täpsustamist ja põhjendamist. 23.10.2025 esitatud vastus teabenõude täitmiseks ei sisalda faktilist teavet, mida Vaidlustaja nõudis. Viidates ärisaladusele varjab Hankija Tarrest LT OÜ pakkumuse dokumente, mistõttu on takistatud pakkumuse vastavuse kontrollimine.

5.14.5. Vastavalt RHS § 3 p-ile 1 peab hankija tegevus riigihankes olema läbipaistev ja kontrollitav. Hankija põhjendamatut viivitamine teabenõude täitmisel ning Vaidlustajale vajaliku informatsiooni varjamine on nimetatud sätte ulatuslik rikkumine. Nimetatud asjaolu tõttu on põhjendatud dokumentatsiooni väljanõudmine vaidlustuskomisjoni kaudu. Võimaluseta dokumentidega tutvuda on vaidlustajal raskendatud RHS § 190 lg 1 p-i 4 kohase vaidlustuse faktilise põhjenduse esitamine. Vaidlustaja palub vaidlustuskomisjonil Hankijalt välja nõuda pakkumuse vastavuse hindamiseks Tarrest LT OÜ poolt esitatud kõik dokumendid, ennekõike täidetud Vormi IV, mis ei saa sisaldada ärisaladust, misjärel Vaidlustaja saab oma nõuded täpsemalt formuleerida.

5.14.6. Vaidlustaja on tutvunud majandustegevuse registris (edaspidi MTR) Tarrest LT OÜ-ga seotud andmetega ning väidab, et Tarrest LT OÜ on esitatud lepingu täitmisele kaasatavate ehitustööde juhtimise eest vastutavate isikutena isikuid, kelle kutsekvalifikatsioonid ei vasta kehtestatud nõuetele.

5.14.7. RHS-i kohaselt märgib pakkuja pakkumuses, milline teave on tema ärisaladus, ja põhjendab selle määramist. Ärisaladuseks määramisel lähtutakse ebaausa konkurentsi takistamise ja ärisaladuse kaitse seaduse (EKTÄKS) § 5 lg-s 2 sätestatust (RHS § 46¹ lg 1). Ei ole eluliselt usutav, et Tarrest LT OÜ pakkumus sellist teavet üldse sisaldada saab, kuna riigihankes ei nõutud pakkuja poolt teabe avaldamist, mis olemuslikult ärisaladusse puutuda võiks.

5.14.8. Vaidlustaja vaidlustab Hankija tegevuse seoses Tarrest LT OÜ pakkumuse dokumentide mitteväljastamisega Vaidlustaja teabenõude alusel. Vaidlustaja on seisukohal ja ülalpool põhjendanud, et pakkumus ei saa sisaldada ärisaladust pakkumuse vastavuse hindamise dokumentide osas ning palub vaidlustuskomisjonil Tarrest LT OÜ pakkumus välja nõuda. Pakkumuse dokumentidega tutvumise mittevõimaldamine Hankija poolt rikub Vaidlustaja õigusi ja huve (RHS § 185 lg 1), kuivõrd takistab Vaidlustajal oma nõudeid põhjendamast. Hankija oleks pidanud Vaidlustaja pakkumuse vastavaks ning edukaks tunnistama. Lisaks on põhjendatud kahtlus, et Kolmanda isiku pakkumus on õigusvastaselt vastavaks tunnistatud ning Hankija varjab nimetatud asjaolusid ärisaladusele viidates.

5.15. 03.11.2025 esitas Vaidlustaja täiendavad seisukohad.

5.15.1. Kolmanda isiku viidatud kohtulahendis C-54/21, p-d 74 ja 75, on mh öeldud: *kui ettevõtja osaleb hankemenetluses, ei saa ta õiguspäraselt nõuda, et nende varem sõlmitud lepingute või täidetud projektide loetelu, mille alusel ta on omandanud asjaomase hankelepingu jaoks asjakohase kogemuse, ja viiteid, mis võimaldavad seda kogemust tõendada, käsitletaks tervikuna või valdavalt osas konfidentsiaalsena (p 74); kuna pakkuja kogemus ei ole nimelt üldreeglina salajane, siis ei saa tema konkurentide eest põhimõtteliselt varjata selle kogemusega seotud teavet, tuginedes asjaomase liikmesriigi õiguses esinevale mõistele „ärisaladus“ (p 75).*

Eeltoodust lähtuvalt on Vaidlustaja seisukohal, et Kolmanda isiku poolt lepingu täitmisesse kaasatavate isikute kutsekvalifikatsioone, varasemaid projekte ja muud informatsiooni, millega Kolmas isik oma kogemust soovib tõendada, ei saa Vaidlustaja eest varjata ärisaladusele tuginedes. Samuti on Vaidlustaja seisukohal, et tema eest ei ole põhjust varjata Kolmanda isiku esitatud esialgset ajagraafikut ja eelrakenduskava. Nimetatud dokumendid ei ole käsitatavad pakkuja ärisaladusena. Vaidlustaja soovib veenduda esialgse ajagraafiku vastavuses TK-s määratud tähtaegadele ja eelrakenduskavale kehtestatud nõuetele.

5.15.2. Vaidlustaja palub vaidlustuskomisjonil kontrollida Kolmanda isiku esitatud Bim koordinaatori kutsekvalifikatsiooni järgmiselt: kas Kolmanda isiku poolt esitatud spetsialist (Vorm IV) on Hankija nõutud kahes projektis täitnud sama positsiooni, so projekteerimise

juhtimise/Bim koordinaatori positsiooni. Nimetatud asjaolu on võimalik tõendada ennekõike nimetatud projektide koosolekute protokollide, tööde üleandmise-vastuvõtmise aktidega, samuti muude dokumentidega, mis on koostatud nimetatud projektide teostamise ajal (vastavalt valdkonna tavadele ja praktikatele fikseeritakse tööde teostamise protsessis osalejad nimeliselt projekti/objekti koosolekute protokollides).

5.15.3. Vormi IV kohaselt peab Bim koordinaator olema täitnud kahes projektis sama positsiooni (projekteerimise juhtimine/Bim koordinaator), kus on rakendatud RKAS nõuded mittelehoonetele. Kas Hankija nõutud kahe projekti puhul on rakendatud RKAS nõuded mittelehoonetele?

6. Hankija, **Tallinna Tehnikaülikool**, vaidleb vaidlustusele vastu ja palub jätta selle rahuldamata järgmistel põhjustel.

6.1. Vaidlustaja on seisukohal, et vastavalt Vastavustingimustes sätestatule on Vaidlustaja esitanud kõik Hankija nõutud andmed ning pakkumusele on lisatud nõuetekohaselt täidetud vormid ja tõendid, mistõttu Hankijal ei olnud alust Vaidlustaja pakkumust tagasi lükata. Vaidlustaja märgib, et Vastavustingimustes ei ole sätestatud, et pakkujad peavad koos pakkumusega esitama esialgse ajagraafiku ning infohalduse eelrakenduskava, nende dokumentide esitamise nõue on esitatud TK-s.

6.2. Hankija on märkinud Alusdokumendi p-is 1.1:

1.1. Alusdokumendid koosnevad järgnevatest osadest:

1.1.1. Käesolev juhised ja selle lisad:

Lisa 1 Tehniline kirjeldus koos lisadega;

Lisa 2 Hankelepingu kavand;

Lisa 3 Vormid;

Lisa 4 Garantiikirja näidisvormid (ehitustööd/garantiiaeg);

1.1.2. Hanketeade (eRHR vorm);

1.1.3. Hankepass (eRHR vorm);

1.1.4. Kõrvaldamise alused ja kvalifitseerimistingimused (eRHR vorm);

1.1.5. Vastavustingimused (eRHR vorm);

1.1.6. Hindamiskriteeriumid (e-RHR vorm).

Alusdokumentide p-is 1.2 on märgitud: *Alusdokumentide osad täiendavad üksteist ning moodustavad tervikliku aluse pakkumuse koostamiseks.*

Arvestades Alusdokumentide p-ides 1.1 ja 1.2 toodud ei saa olla vaidlust selle üle, et Vaidlustaja pidi kõikide p-is 1.1 olevate alusdokumentidega tutvuma ja p-ti 1.2 kohaselt arvestama pakkumuse koostamisel kõikide alusdokumentides esitatud nõuetega. Vaidlustaja ei saa Hankijale ette heita, et Vaidlustaja seaduslik esindaja lähtus pakkumuse koostamisel vaid Vastavustingimustest ning ei arvestanud sellega, et mingid dokumendi esitamise nõuded sisalduvad TK-s. Vaidlustaja kohustus oli tutvuda kõikide RHAD-i dokumentidega. Pakkumus peab vastama riigihanke alusdokumentides sätestatud kõikidele tingimustele (RHS § 110 lg 2).

6.3. TK p-is 3.6 MUUD KAASNEVAD TÖÖD/TOIMINGUD JA KULUD lahtris "Ajagraafiku koostamine ja esitamine" on nõutud: *Töövõtja esitab koos pakkumusega esialgse ajagraafiku, mis sisaldab punktis 4 toodud tähtaegasid.*

TK p-is 3.6. MUUD KAASNEVAD TÖÖD/TOIMINGUD JA KULUD lahtris „Infohalduse rakenduskavade esitamine“ on nõutud: *Pakkumusega koos tuleb esitada eelrakenduskava.*

Vastavalt Alusdokumentide p-idele 1.1 ja 1.2 on TK RHAD-i osa ja RHAD-i osad täiendavad üksteist ning moodustavad tervikliku aluse pakkumuse koostamiseks. See tähendab, et pakkumuse koostamisel pidi Vaidlustaja tutvuma muuhulgas ka TK-ga ja täitma kõik TK-st tulenevad nõuded.

Alusdokumentide p-dest 1.1, 1.2 ja TK p-ist 3.6 pidi keskmine mõistlik pakkuja aru saada

selliselt, et kohustus oli esitada pakkumuse koosseisus muuhulgas nii esialgne ajagraafik, kui ka eelrakenduskava.

6.4. Hankija nägi vastavustingimuses nr 5 ette nõude „PAKKUMUSE VASTAVUS HANKE ALUSDOKUMENTIDELE“, kus esitati küsimus ettevõtjale:

1. Kas pakkuja kinnitab, et pakkumus vastab alusdokumentides sätestatud nõuetele? (Raadionupp valikutega „Jah/Ei“).

Vaidlustaja vastas küsimusele jaatavalt ja kinnitas seega, et tema pakkumus vastab RHAD-is sätestatud nõuetele, kuid pakkumuse koosseisust puudusid nii eelrakenduskava kui ka esialgne ajagraafik. Pakkumuse esitamisega kinnitab pakkuja kõigi riigihanke alusdokumentides esitatud tingimuste ülevõtmist (RHS § 110 lg 2).

6.5. RHS § 114 sätestab regulatsiooni pakkumuse vastavuse kontrollimiseks. Eesmärgiks on ka pakkumuste vastavuse kontrolli kaudu tagada riigihanke üldpõhimõtete (eelkõige pakkujate võrdne kohtlemine ja riigihanke läbipaistvus, kontrollitavus) realiseerimine. Võrdse kohtlemise põhimõtte tähendab seda, et kõigile pakkujatele tagatakse pakkumuse koostamisel ja pakkumuse kontrollimisel võrdsed võimalused, sh koheldakse pakkujaid samadel asjaoludel ühte moodi. Kõigile pakkumustele peavad kehtima samad tingimused. Pakkumuse vastavuse kontrollimisel on Hankija seotud riigihangete alusdokumentides sätestatuga ning nendele tingimustele/nõuetele mittevastava pakkumuse vastavaks tunnistamine rikub võrdse kohtlemise põhimõtet. Seega, kui Hankija nõudis TK-s eelrakenduskava ja esialgset ajagraafikut, siis on Hankija selle tingimusega seotud ja peab kontrollima pakkumuse vastavust sellele tingimusele. Riigihanke alusdokumendid on olemuslikult eelhaldusakt. Seetõttu on Hankija juhul, kui ta nõudis RHAD-is pakkumuses konkreetsete dokumentide esitamist, vastavate tingimustega ka ise rangelt seotud, mis välistab võimaluse, et Hankija asuks pakkumuste vastavuse kontrollimise staadiumis seisukohale, et tegelikult piisab talle ka muudest dokumentidest või et nõutu pole oluline (vt Tartu RKO 3-21-394, p 57; Euroopa Kohus C-523/16, Manova, C-336/12, punkt 40, Archus ja Gama, C-131/16 p 33).

Kui hankija on tuvastanud, et pakkumus ei vasta riigihanke alusdokumentides sätestatud tingimustele (esinevad sisulised kõrvalekalded), puudub tal diskretsioon otsustamiseks, kas lükata pakkumus tagasi või mitte (TlnRnKO 3-18-1360, p 14). Kuna Vaidlustaja ei esitanud koos pakkumusega dokumente, mida nägi ette TK ja nimetatud puudust ei olnud võimalik selgituste küsimise kaudu kõrvaldada (tegemist oli pakkumuse olulise ja sisulise puudusega), oli Hankija kohustatud Vaidlustaja pakkumuse tagasi lükkama (RHS § 104 lg 2).

6.6. Hankija ei nõustu Vaidlustajaga, et TK p-is 3.6 nimetatud dokumentide nõudmiseks ei olnud Hankijal alust ja dokumentide esitamata jätmisel ei olnud mingit mõju Vaidlustaja pakkumuse sisulisele vastavusele, sest dokumente ei kasutatud pakkujate kvalifikatsiooni kontrollimiseks, pakkumuse vastavuse hindamiseks ega pakkumuse hindamiseks.

Kui Vaidlustaja leidis, et Hankijal ei ole õigust küsida TK-s olevaid dokumente või, kui RHAD olid ebapiisavad või ebaselged, oli Vaidlustajal õigus RHAD-i vaidlustada, teha ettepanekuid nende muutmiseks ja esitada täpsustavaid küsimusi enne pakkumuse esitamise tähtpäeva. Vaidlustaja seda ei teinud ja RHAD-is sätestatud nõudeid tuleb täita selliselt nagu Hankija on seda ette näinud. RHAD-i vaidlustamistähtaeg on möödunud.

6.7. Kui Hankija sätestas RHAD-is, et koos pakkumusega tuleb esitada esialgne ajagraafik ja eelrakenduskava, siis on pakkuja kohustus need dokumendid koos pakkumusega esitada. Kui pakkuja jätab nõutud dokumendid esitamata, on sellel otsene mõju pakkumuse vastavuse kontrollimisele ja antud juhul päädis Vaidlustaja pakkumuse tagasi lükkamisega, kuna pakkumuse koosseisus olid esitamata TK p-is 3.6 nõutud dokumendid.

Hankija ei pidanud kasutama TK-s nõutud dokumente pakkujate kvalifikatsiooni kontrollimiseks ega maksumuse hindamiseks, sest sellekohased kriteeriumid puudusid. Küll aga on Hankija TK Lisas 1 kirjeldanud, et *Täpsemad tehnilised lahendused, mis aitavad täita*

tellija eesmäärke, pakub töövõtja välja hanke pakkumuse käigus eel-rakenduskavana ning enne tööde alustamist ka põhjalikuma, tellijaga kooskõlastatava rakenduskavana. Ajagraafiku nõuet on Hankija TK p-is 3.6 selgitanud, et peab oluliseks veenduda, kas pakkumuses esitatud esialgne ajagraafik vastab Hankija vajadustele, mis olid kirjeldatud sama dokumendi p-is 4. Hoolas pakkuja pidi RHAD-iga tutvumisel end kurssi viima, milliseid dokumente Hankija pakkumuse koosseisus nõuab.

6.8. Võttes arvesse eeltoodud asjaolusid lükkas Hankija Korralduse 1 p-iga 3.3 Vaidlustaja pakkumuse tagasi, sest pakkumus ei vastanud RHAD-is esitatud nõuetele. RHS § 114 lg 1 viimasest lausest tuleneb, et pakkumuse tagasilükkamise otsus toob kaasa konkreetse hankemenetlusega seotud pakkuja õiguste ja kohustuste lõppemise. Kuna Vaidlustaja pakkumusel esineb sisulisi kõrvalekaldeid RHAD-is nimetatud tingimustest, esitamata on eelrakenduskava ja esialgne ajagraafik, ei ole võimalik tunnistada Vaidlustaja pakkumust vastavaks.

6.9. Vaidlustaja taotleb tunnistada kehtetuks Korralduse 1 p 1, millega tunnistati vastavaks Tarrest LT OÜ pakkumus ja p 4, millega tunnistati edukaks Tarrest LT OÜ pakkumus, kui hindamiskriteeriumide järgi soodsaim. RHS § 114 lg 1 alusel tunnistatakse vastavaks pakkumus, mis vastab kõikidele RHAD-is sätestatud tingimustele ja RHS § 114 lg 2 teise lause alusel võib Hankija tunnistada vastavaks pakkumuse, kui selles ei esine sisulisi kõrvalekaldeid riigihanke alusdokumentides nimetatud tingimustest. Praegusel juhul on Hankija tunnistanud Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks RHS § 114 lg 2 teise lause alusel, kuna selles ei esine sisulisi kõrvalekaldeid riigihanke alusdokumentides toodud tingimustest.

6.10. Vaidlustaja kahtlustab, et Tarrest LT OÜ on esitanud lepingu täitmisele kaasatavate ehitustööde juhtimise eest vastutavate isikutena isikud, kelle kutsekvalifikatsioon ei vasta kehtestatud nõuetele. Hankija on kontrollinud Kolmanda isiku pakkumust, sh Vormi IV ja on veendunud, et Tarrest LT OÜ pakkumus on vastav, sest täidetud olid kõik RHAD-is, sh Vastavustingimustes esitatud nõuded, sh veendus Hankija, et kõik Kolmanda isiku esitatud spetsialistid omavad nõutud kehtivat kutsekvalifikatsiooni.

6.11. Hankija ei nõustu Vaidlustaja väitega, et Hankija kvalifitseeris Kolmanda isiku õigusvastaselt. Ühtegi kvalifitseerimistingimust ei ole Hankija kehtestanud, mistõttu ei olnud võimalik Tarrest LT OÜ-d ka kvalifitseerida.

6.12. Vaidlustaja väidab, et talle teadaolevalt lükati kõik neli pakkumust tagasi põhjusel, et pakkumuse koosseisu ei esitatud esialgset ajagraafikut ja eelrakenduskava. Pakkumused lükati tagasi põhjusel, et ei olnud täidetud kõik RHAD-is esitatud nõuded. Kõiki pakkujaid on koheldud võrdselt.

6.13. Pakkumuste hindamisel oli ainus hindamiskriteerium *Tüüp ja hindamismeetod: maksumus – vähim on parim.* Kuna Tarrest LT OÜ pakkumuses ei esinenud sisulisi kõrvalekaldeid RHAD-is nimetatud tingimustest, tunnistas Hankija Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks. Alusdokumendi p-i 3.2 kohaselt hindab Hankija vastavaks tunnistatud pakkumusi 100 väärtuspunkti süsteemis. Vastavaks tunnistatud pakkumuste hulgas oli Tarrest LT OÜ pakkumus madalaima maksumusega. Vaidlustaja pakkumuse maksumus oli küll üldarvestuses madalam, kuid seda ei tunnistatud vastavaks.

Vaidlustuskomisjon on juhtinud tähelepanu sellele (vaidlustuskomini otsus vaidlustusasjas 108-25/289200, p 9), et tuleb eristada pakkumuse vastavustingimusi, mille hulka kuuluvad ka tehnilise kirjelduse nõuded, ning millele vastavust kontrollitakse hankemenetluses pakkumuste vastavuse kontrollimise raames, ning pakkumuste hindamiskriteeriume, mille alusel selgitatakse vastavaks tunnistatud pakkumuste hulgast välja edukas pakkumus.

6.14. Tarrest LT OÜ pakkumus vastab RHAD-ile ja oli soodsaim, mistõttu ei ole põhjendatud Vaidlustaja nõue tunnistada kehtetuks Korralduse 1 p 1, millega tunnistati vastavaks Tarrest LT OÜ pakkumus ja p 4, millega tunnistati edukaks Tarrest LT OÜ pakumuse, kui hindamiskriteeriumite järgi soodsaim.

6.15. 15.10.2025 esitas Vaidlustaja Hankijale teabenõude ja soovis, seoses vaidlustuse esitamisega, et Hankija edastaks Tarrest LT OÜ pakkumuse koos lisadega hiljemalt 16.10.2025. 15.10.2025 andis Hankija Tarrest LT OÜ-le teada, et Hankijale on esitatud teabenõue. Hankija selgitas, et Hankija kohustus on jätta teabenõude vastuses esitamata teave, mille avaldamine rikuks ettevõtja ärisaladust, mistõttu palus Hankija esimesel võimalusel nimetada pakkumuse osad (dokumendid ja/või informatsioon), millele ärisaladuse piirang ei kehti ning kinnitada, et need on lubatud teabenõude esitajale väljastada.

Hankija registreeris teabenõude 16.10.2025 ja esitas samal päeval Vaidlustajale teabenõude täpsustuse, milles selgitas, et Tarrest LT OÜ on esitanud Hankijale avalduse mitte avalikustada pakkumuse sisu, sest tegemist on ettevõtte ärisaladusega ja enne ärisaladuse väljastamist peab Hankija võimaliku ärisaladuse osas konsulteerima pakkujaga, kelle pakkumuse kohta küsiti (Euroopa Kohtu otsus asjas C-927/19, p 118). Teabenõudes palus Hankija esitada loetelu dokumentidest, mille avaldamist Vaidlustaja soovib.

Kolmas isik vastas 16.10.2025, et soovib oma pakkumuse dokumendid esitatud teabenõuet arvesse võttes põhjalikult üle vaadata, et saada aru ja kaardistada, millises osas need sisaldavad ärisaladust. Vaidlustaja vastas Hankija täpsustavale teabenõudele 17.10.2025. Vaidlustaja selgitas, et soovib vaidlustada nii Tarrest LT OÜ pakkumuse kui ka Tarrest LT OÜ kvalifitseerimise ja seega palus Vaidlustaja esitada kogu Kolmanda isiku pakkumuse dokumentatsiooni, sh dokumendid, mis olid Tarrest LT OÜ kvalifitseerimise ja pakkumuse vastavuse hindamise aluseks.

6.16. Tarrest LT OÜ vastas Hankijale 21.10.2025, et peab oma ärisaladuseks pakkumuse maksumuse vormi (RHAD lisa 3), eelrakenduskava, ajagraafikut, spetsialiste ja alltöövõtjad. Ärisaladuse mõiste sätestab EKTÄKS § 5 lg 2. Euroopa Kohtu otsusest asjas C-450/06 tuleneb, et arvestades suurt kahju, mis teatud informatsiooni ebaseaduslikust konkurendile avaldamisest võib tekkida, peab enne selle informatsiooni teisele vaidluse poolele avaldamist andma asjaomasele ettevõtjale võimaluse kaitsta seda informatsiooni või ärisaladuse konfidentsiaalsust (TlnHKo 3-12-971, p 36). Tarrest LT OÜ on määratlenud kõnealused andmed ärisaladusena.

6.17. Kohtupraktika on leidnud, et pakkumuse maksumuse kujunemise alusandmed ja üksikasjalik kujunemine sisaldab pakkuja tundlikku teavet äritegevuse kohta, mille avalikuks tulek võiks kahjustada ettevõtte huve, sh vähendada konkurentsivõimet (TlnRnKm 3-17-1947, p 9). Tallinna Ringkonnakohus leiab oma lahendis nr 3-21-2664, p 20, et kolmandate isikute huvi ärisaladust sisaldavate dokumentide kaitsmiseks on ilmselgelt kaalukam kui kaebajate huvi vastavate dokumentidega tutvuda. Kolmandate isikute ärisaladuse avaldamine kaebajatele kahjustaks nende vahelist konkurentsi. Selleks, et tagada riigihankes konkurentsi efektiivne ärakasutamine, peab pakkujatel olema võimalik esitada pakkumused ja pakkumust puudutavad selgitused kartmata, et nende ärisaladused võiksid saada teatavaks teistele ettevõtjatele.

6.18. Hankija kaalus Kolmanda isiku avaldust, kus ta määras pakkumuse osaliselt ärisaladuseks ja võttis arvesse Tarrest LT OÜ esitatud täiendavaid selgitusi pakkumuse osade ärisaladuseks määramiseks. Hankija leidis, et ärisaladuseks loetud teave oma kogumis ei ole üldteada ega kergesti kätteleitav valdkonnas tegutsevatele isikutele. Valdkonnas tegutsevate teiste isikutega on pakkuja selles valdkonnas konkurentsisis ning konkurendile detailse teabe avaldamine pakkuja spetsialistidest, alltöövõtjatest ja pakkumuse maksumuse vorm, millest kujuneb üksikute osade kokku liitmisest pakkumuse maksumus (eelarve kalkulatsioon), ajagraafik ning eelrakenduskava võib pakkuja jaoks negatiivselt mõjutada konkurentsiolukorda. Tegemist on

pakkuja jaoks kaubanduslikku väärtust omava teabega, mille väärtust mõjutaks teabe avaldamine.

Lähtudes eeltoodust otsustas Hankija mitte avaldada Vaidlustajale Tarrest LT OÜ pakkumuse koosseisus olevaid dokumente: pakkumuse maksumuse vormi, eelrakenduskava, ajagraafikut, spetsialiste ja alltöövõtjad.

6.19. Hankija vastas Vaidlustaja teabenõudele 23.10.2025, selgitades, et pöördus Tarrest LT OÜ poole selgitamiseks välja milliseid dokumente võib edastada, sest Hankija ei tohi avalikusta pakkumuste sisu seda osa, mille pakkuja on pakkumuses ärisaladusena märkinud (RHS § 46¹ lg 2) ning edastas Vaidlustajale dokumendid, mille edastamiseks Kolmas isik loa andis.

6.20. Avalduse ärisaladuse kohta esitas Tarrest LT OÜ koos pakkumusega ja on allkirjastatud samas digikonteineris. Kuna Kolmas isik on oma pakkumuse sisu märkinud ärisaladusena, siis ei olnud võimalik edastada Vaidlustajale kogu pakkumuse allkirjastatud digikonteinerit, mis sisaldas muuhulgas avaldust ärisaladuse kohta.

6.21. Vaidlustaja väide, et Hankija teatas teabenõude täitmise tähtaja pikendamisest kuni 15 tööpäevani, ei vasta tõele. Hankija selgitas teabenõude täpsustamisel, et vastavalt avaliku teabe seaduse (edaspidi AvTS) kohaselt peab vastama teabenõudele viivituseeta, kuid mitte hiljem, kui 5 tööpäeva. Teabenõue registreeriti 16.10.2025, mis tähendas, et vastamistähtaeg oli 23.10.2025.

Vaidlustaja poolt Hankijale teabenõudele vastamiseks antud ühepäevane tähtaeg on ebamõistlik ja ei vasta avaliku teabe seadusest tulenevatele nõuetele. Hankija teavitas Vaidlustajat (lisa 3), et vajadusel pikendatakse teabenõudele vastamise tähtaega AvTS § 19 alusel kuni 15 tööpäeva ja selle kohta esitatakse ka põhjendus. Tarrest vastas Hankijale 21. oktoobril 2025, mis tähendas seda, et Hankija ei pidanud pikendama teabenõude vastamise tähtaega ja vastas Vaidlustajale tähtaegselt 23.10.2025. Vaidlustaja väide, et Hankija on tahtlikult ja pahauskselt viivitanud teabenõude täitmisega, on põhjendamatu ja väär.

6.22. Arvestades seda, et Vaidlustaja pakkumus on tagasi lükatud õigesti ei pea Hankija põhjendatuks Korralduses 2 tehtud hankekorralduse nr 6-16/63-4 p 1 ja alapunkti 1.1 kehtetuks tunnistamist. Lisaks taotles Vaidlustaja hankekorralduse nr 6-16/63-4 p-i 3 kehtetuks tunnistamist, mille kohane vaidlustamisõigus Vaidlustajal puudub.

7. Kolmas isik, **Tarrest LT OÜ**, vaidleb vaidlustusele vastu ja palub jätta selle rahuldamata järgmistel põhjustel.

7.1. Kolmanda isiku hinnangul on vaidlustus osaliselt alusetu (kuuludes selles osas rahuldamata jätmisele) ja osaliselt menetluskõlbmatu (kuuludes selles osas läbi vaatamata jätmisele).

Vaidlustaja on vaidlustanud mh Korralduse 2 p-is 3 sisalduva otsuse sõlmida Kolmanda isikuga hankeleping. Riigihange on korraldatud avatud hankemenetlusena ja RHS ei näe avatud hankemenetluses ette eduka pakkujaga hankelepingu sõlmimise otsust. Seega, nagu vaidlustuskomisjon on korduvalt selgitanud, kui hankija niisuguse sisuga otsuse liialduslikult vastu võtab, on tegu halduse siseaktiga, mis ei ole tehtud „RHS-i alusel“, mis ei loo hankes osalenud ettevõtjatele õigusi ega kohustusi ning millel on nimetatute suhtes vaid informatiivne toime. Vastavalt ei ole pakkujal RHS § 185 lg-st 2 tulenevalt sellise otsuse vaidlustamise õigust ja vaidlustus tuleb RHS § 192 lg 3 p-i 7 alusel vaidlustamisõiguse puudumise tõttu läbi vaatamata jätta.

Vaidlustus tuleb eelmainitud osas läbi vaatamata jätta sõltumata sellest, et vaidlustuskomisjoni on vaidlustuse esiti tervikuna menetlusse võtnud. Nimelt – ja kooskõlas vaidlustuskomisjoni varasema praktikaga – on vaidlustuse läbi vaatamata jätmise RHS § 192 lg-s 3 sätestatud asjaolude esinemisel vaidlustuskomisjoni seadusejärgne kohustus. See kehtib olenemata sellest, millises vaidlustusmenetluse staadiumis vaidlustuse läbi vaatamata jätmise alus ilmneb.

7.2. Käesoleval juhul on vaidlustatavad Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks ja edukaks tunnistamine, Kolmanda isiku kui eduka pakkuja kõrvaldamata jätmine ning Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamine.

Kolmas isik mõistab vaidlustust nii, et tema pakkumuse edukaks tunnistamise ja tema kõrvaldamata jätmise otsused on vaidlustatud üksnes lähtuvalt nn otsuste järgnevuse põhimõttest. Seega on sisuline vaidlus üksnes Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamise ja Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamise üle.

7.3. Kolmas isik vaatab esimesena Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamist, leides, et meetoodiliselt korrektne on alustada analüüsi just sellest otsusest. Nimelt, kui peaks selguma, et Vaidlustaja pakkumus on tagasi lükatud õigesti, siis tuleb vaidlustus ülejäänud osas automaatselt rahuldumata jätta, kuna hankest õiguspäraselt kõrvale jäetud pakkuja ei saa jõuda hankelepunguni ja järelikult ei ole tal ka vaidlustamisõigust (RHS § 185 lg 1).

7.4. Vaidlustaja on vaidlustuses kohati segamini ajanud erinevad hankeetapid ja hankeõiguslikud otsused. Nii nt on Vaidlustaja kohati rääkinud *kvalifitseerimisest*, ehkki Hankes pole seatud mitte ühtegi kvalifitseerimise tingimust. Kolmas isik on vajadusel püüdnud ise tuletada, mis võis olla Vaidlustaja riigihankeõiguslikult korrektne mõte ja tahe.

7.5. Hankija on Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamist põhjendanud sellega, et Vaidlustaja pakkumusest puudub nii eelrakenduskava kui esialgne ajagraafik. Vaidlustaja ei eitagi nimetatud dokumentide esitamata jätmist, kuid püüab argumenteerida, et ta ei pidanudki neid dokumente esitama. Vaidlustaja põhitees on sealjuures, et kuna eelrakenduskava ja esialgse ajagraafiku pakkumuses esitamise kohustust ei olnud välja toodud RHR alamlehel Vastavustingimused, vaid TK-s, siis ei ole tegu pakkumuse vastavustingimustega ja tema pakkumust ei saa mittevastavuse tõttu asjaomastele tingimustele tagasi lükata.

Vaidlustaja eksib. RHS-i süstemaatikas ei ole pakkumuse vastavustingimused ainult need tingimused, mis on välja toodud RHR-i alamlehel „Vastavustingimused“, vaid kõik ja mistahes riigihanke alusdokumentides sisalduvad tingimused, mis sisaldavad nõudeid pakkumusele. Nii ei räägi RHS § 114 lg 1, mis puudutab pakkumuste vastavuse kontrolli, RHR-i alamlehel „Vastavustingimused“ sätestatud tingimustest, vaid riigihanke alusdokumentides sätestatud tingimustest. Samamoodi sätestab RHS § 110 lg 2, et pakkumus peab vastama riigihanke alusdokumentides sätestatud tingimustele. Vastavalt RHS § 4 p-le 17 on riigihanke alusdokumendid kõik hankija koostatud või viidatud dokumendid, milles on määratud ühe riigihanke üksikasjad, sh pakkuja esitatud tingimused ja dokumentide esitamise nõuded ja tehniline kirjeldus.

7.6. Vaidlustuskomisjon on selgitanud järgmist: *Riigihanke alusdokumentide mistahes sätted, mis sisaldavad nõudeid pakkumuse sisule, on (asjaomases osas) pakkumuse vastavustingimused. Mõistet „pakkumuse vastavustingimused“ tuleb sisustada funktsionaalselt, mitte üksnes nominaalselt või mõne muu puhtformaalse tunnuse järgi. Nõnda ei ole ilmingimata vajalik, et pakkumuse vastavustingimus oleks esitatud dokumendis pealkirjaga „Vastavustingimused“ või mõne muu dokumendi alajaotises, mille pealkiri sisaldab märksõna „vastavustingimused“.* (vaidlustuskomisjoni otsus 96-20/219424, p 14) Tallinna Halduskohus on sellise käsitlusega otsesõnu nõustunud (TlnHko 3-20-1400, p 17.1). Vaidlustaja argumentatsiooni arvestades on asjakohane viidata järgmisele Tartu Ringkonnakohtu otsusele 3-18-1248, p 21: *Alusetu on kaebajate seisukoht, et tema kohustused pakkumuse koostamisel märgitavate andmete ja pakkumusele lisatavate dokumentide kohta on piiritletud e-riigihangete keskkonnas pakkumuse vastavustingimuste vormil esitatuga. RHS § 110 lg 2 järgi peab pakkumus vastama riigihanke alusdokumentides sätestatud tingimustele. Seega paneb seadus pakkuja kohustuse arvestada hankedokumentide tingimustega tervikuna, mitte üksnes esitada hankemenetluse vormidel nõutavaid andmeid ja dokumente.*

7.7. RHS-i ja seda tõlgendava kohtupraktikaga on vastuolus Vaidlustaja avaldused, et pakkumuse vastavustingimused peavad *vaieldamatult* sisalduma RHR-i alamlehel „Vastavustingimused“.

Alusetu on Vaidlustaja kriitika nagu oleks RHAD koostatud eksitavalt. Ideaalis võiksid tõesti kõik pakkumuse vastavustingimused paikneda RHR-i alamlehel „Vastavustingimused“. Kui see aga nii ei ole, ei ole selles midagi eksitavat. See ei tähenda, et pakkuja võiks teisi alusdokumente eirata või valikuliselt järgida. RHR ei ole õiguse allikas, vaid abivahend riigihanke läbiviimiseks. Vastavalt on RHR-i liigendusel (alamlehed ja nende nimetused) informatiivne, mitte õiguslik toime. Riigihanke alusdokumentide tingimuste õiguslik klassifitseerimine toimub sisulis-funktsionaalselt, mitte vormiliselt.

7.8. Kui Vaidlustajal oli etteheiteid RHAD-i sisule või ülesehitusele, siis tulnuks tal need tähtaegselt (RHS § 189 lg 1) vaidlustada. Praeguses riigihanke faasis, mil pakkumused on juba esitatud ja avatud, ei saa pakkuja enam RHAD-i õigusvastasuse väidet esitada. Seetõttu tuleb kõrvale jätta Vaidlustaja väited nagu polnuks Hankijal eelrakenduskava ja esialgse ajagraafiku nõudmiseks *õigust ega alust*. Hankija, mitte pakkuja öelda on, milliseid dokumente hankija riigihankes nõuab.

7.9. Vaidlustaja on olnud pakkumuse koostamisel hooletu, mida kinnitavad tema enda mitmed avaldused vaidlustuses. Nii nt on Vaidlustaja väitnud, et *pakkujatel oli mõistlik ja loogiline lähtuda vastavustingimustest dokumendinõude täitmisel*. Mõistlik ja loogiline teguviis oli vastupidine - lugeda ja täita tulnuks kõiki RHAD-i dokumente, mitte vaid ühte fragmenti neist. Kõnekas on ka Vaidlustaja avameelsus selles osas, kuidas tema ettevõttes käis pakkumuse ettevalmistus: üks inimene töötas ühe lõiguga RHAD-ist, teine teisega jne, kuni lõpuks need tööpanused liideti, kontrollimata kokkukõla ja kõikide nõuete täidetust. Selliselt toimides ongi mittevastava pakkumuse esitamise risk erakordselt kõrge.

7.10. Mitmed kohtulahendid sedastavad, et pakkujal on riigihankes osaledes hoolsuskohustus. Mainitud kohustuse täitmata jätmisega kaasnevad negatiivsed tagajärjed on pakkuja enda riisiko. Nt on Tartu Halduskohus otsuses 3-19-1320, p 40 märkinud: *Kohus nõustub ka kaebaja vastaspoole osundamisega hankemenetluses pakkujal lasuvale kõrgendatud hoolsuskohustusele, mille realiseerimiseks pidi kaebaja veenduma, kas kõik esitamisele kuulunud dokumendid said ka tegelikkuses esitatud. Hoolsuskohustuse rikkumise risk lasub kaebajal koos sellest tulenevate tagajärgede ja õiguslike järeldemitega*.

7.11. Asjasse puutumatu on Vaidlustaja argument, et kui hankedokumentides on vastuolu või ebajärjekindlus, tuleb neid tõlgendada pakkuja kasuks. Riigihankeõigus tõesti tunneb niisugust tõlgenduspõhimõtet, ent see aktualiseerub vaid siis, kui riigihanke alusdokumentide säte on mitmeti mõistetav. Antud juhul seda ei ole. TK p-is 3.6 esitatud dokumendinõuded on ühemõttelised: *Töövõtja esitab koos pakkumusega esialgse ajagraafiku, mis sisaldab punktis 4 toodud tähtsagid, Pakkumusega koos tuleb esitada eelrakenduskava*.

Kuna TK p 3.6 sisaldab nii sõnalt kui mõttelt selgeid käsk, puudub vajadus TK p-i 3.6 tõlgendada.

7.12. Ainetud on Vaidlustaja viited RHS §-is 2 sisalduvatele RHS-i eesmärkidele ja RHS §-is 3 sisalduvatele riigihanke korraldamise üldpõhimõtetele. RHS-i eesmärkidel ei üldse vahetut õiguslikku toimet, neist ei tulene pakkujale kohustusi ega subjektiivseid õigusi. Üldpõhimõtted ei tingi seda, et hankija võiks jätta kohaldamata RHS-i spetsiifilistes menetlusnormides või riigihanke alusdokumentides sätestatud nõuded. Võrdse kohtlemise põhimõtet (RHS § 3 p 2) hoopis rikub see, kui hankija ei järgi enda poolt riigihanke alusdokumentidesse kirja pandut.

7.13. Vaidlustaja on pakkumuse koostamisel teinud hooletusvea, jättes kaks sõnaselgelt nõutud dokumenti esitamata. Sõltumata Vaidlustaja arvamusest selles osas, kui mõttekad või mõttetud need dokumendid olid, tuli tal need dokumendid esitada ja selle tegemata jätmine on pakkumuse oluline ning sisuline puudus, mis ei ole tagantjärele kõrvaldatav. RHS § 114 lg-st 2 tulenevalt Hankijal mitte ei olnud ainult õigus, vaid lausa kohustus selline pakkumus mittevastavana tagasi lükata.

7.14. 23.10.2025 menetlusedokumentis püstitas Vaidlustaja hüpoteesi, et Kolmas isik on *esitanud lepingu täitmisele kaasatavate ehitustööde juhtimise eest vastutavate isikutena isikuid, kelle kutsevalifikatsioonid ei vasta kehtestatud nõuetele*. Ehkki Vaidlustaja ei ole seda täpsustanud, siis võib arvata, et ta peab silmas seda, et Kolmanda isiku pakkumus ei ole kooskõlas vastavustingimuses „Spetsialistide tabel“ esitatud nõuetega.

Kolmanda isiku hinnangul on ülaltoodud kahtlus jätkuvalt liiga üldine, et väärida menetlusse võtmist. Kuna vaidlustuskomisjon on leidnud, et vaidlustuse puudused said 23.10.2025 menetlusedokumentiga kõrvaldatud, ei pea Kolmas isik otstarbekaks sel teemal edasi vaielda. Määrav on, et Vaidlustaja hüpotees ei pea paika. Vaidlustuskomisjon saab selles Kolmanda isiku pakkumust uurides veenduda.

7.15. Kolmas isik esitas oma pakkumuses Vormi IV, milles täitis kõik viis spetsialistikohta. Soovimata nimetada konkreetseid nimesid, kuna tegu on Kolmanda isik ärisaladusega, siis Vormil IV on välja toodud iga spetsialisti nimi, isikukood ja kutse- või pädevustunnistuse number. Nende andmete alusel saab nii avalikest allikatest (nt Kutsekoja koduleht) kui pakkumuse dokumentidest veenduda, et iga spetsialist täidab asjaomase positsiooni suhtes määratud kutsenõude. Sealjuures on Bim-koordinaatori kohta esitatud CV-st näha kaks nõutavat referentsprojekti. Kolmas isik käsitab oma spetsialistide isikuandmeid ärisaladusena.

7.16. Vaidlustaja väide, et Kolmanda isiku pakkumuses ei ole nimetatud Riigihankes seatud kutsenõuetele vastavaid spetsialiste, ei vasta tõele. Hankija tegi ainuõiguse järelduse, kui leidis, et Kolmanda isiku pakkumus on Riigihanke tingimustele vastav.

7.17. Vaidlustaja taotleb, et vaidlustuskomisjon edastaks talle Kolmanda isiku pakkumuse täies mahus. Vaidlustaja ei varja, et tema taotluse mõte on hakata Kolmanda isiku pakkumuse dokumentidest võimalikke vigu otsima (s.o vaidlustuse alust tuletama hakata). Hankija on käitunud kooskõlas õigusaktide ja kohtupraktikaga, kui on keeldunud Vaidlustajale väljastamast Kolmanda isiku pakkumust täies mahus, lähtudes viimase selgitustest selles osas, mis on tema ärisaladus ja mis mitte.

7.17.1. Vaidlustaja teabetaotlused rajanevad mitmel väärarusaamal. Esiteks on ta leidnud, et spetsialistide tabel (Vorm IV) *ilmselgelt ärisaladust sisaldada ei saa*. Enamgi veel, Vaidlustaja arvab, et ei ole eluliselt usutav, et Vaidlustaja pakkumus üldse mingit ärisaladust saab sisaldada. Selline arusaam on ekslik. Nagu Kolmas isik on selgitanud Hankijaga peetud sõnumivahetuses, siis Euroopa Kohtu praktikast lähtuvalt saab pakkuja spetsialiste ja alltöövõtjaid puudutav teave olla pakkuja ärisaladus ning antud juhul see nii ongi. Ka on vastavuses seaduse ja kohtupraktikaga Kolmanda isiku ärisaladuseks pakkumuse ühikuhinnad ja erinevad loovtööd nagu nt eelrakenduskava – sedagi on Kolmas isik Hankijale RHR-i vahendusel selgitanud.

7.17.2. Alusetu on Vaidlustaja väide, et Hankija on pahauskselt viivitanud teabenõude täitmisega. Hankija on toiminud kooskõlas avaliku teabe seaduses sätestatud tähtaegadega ja sellega, millist tegevuste jada nõuab hankijalt Euroopa Kohtu praktika olukorras, kus edutu pakkuja esitab hankijale teabepäringu eduka pakkuja kohta. Taunitav on, et Vaidlustaja survestas Hankijat oma teabepäringule vastama ühe tööpäeva jooksul. Olukorras, kus Hankijal lasus kohustus enne vastamist Kolmanda isikuga konsulteerida, ei ole Vaidlustaja dikteerinud tähtaeg täidetav.

7.17.3. Vaidlustaja „põhjendatud kahtlus“, et talle Hankija poolt edastatud Kolmanda isiku avaldus ärisaladuse osas on loodud tagantjärele pärast pakkumuse esitamist, ei vasta tõele. Asjaomane dokument sisaldas Kolmanda isiku pakkumuse dokumentide hulgas (juhatuse liikme allkirjastatud digikonteiner). Et antud fail jõudis Vaidlustajani „pealkirjastamata, ilma kuupäevata ja pakkuja poolt allkirjastamata“, on tingitud tõsiasiast, et Hankija pidi selle faili Vaidlustajale toimetamiseks terviklikku pakkumust sisaldavast digikonteinerist eemaldama.

7.17.4. Viljatu on ka Vaidlustaja kriitika, et talle kättesaadavaks tehtud avaldus ärisaladuse kaitse osas on liiga üldine. Täpsemad põhjendused, millest lähtuvalt on Hankija teinud oma otsused selle kohta, millises osas Kolmanda isiku pakkumuse dokumente Vaidlustajaga jagada, on Kolmas isik andnud Hankija selgituspäringute peale RHR-i teabevahetuse lehel. Asjaolu, et üks riigihanke korraldamise põhimõtteid on läbipaistvus, ei tähenda vastupidiselt Vaidlustaja argumentatsioonile seda, et hankija võiks või lausa peaks avalikustama pakkujate ärisaladust. Spetsiifilised ärisaladuse kaitse normid mõistagi prevaleerivad üldise läbipaistvuspõhimõtte ees. Nii sätestab ka RHS § 46¹ lg 2, et hankija ei avalikusta pakkumuste sisu seda osa, mille pakkuja on pakkumuses ärisaladusena märkinud.

7.18. 06.11.2025 esitas Kolmas isik täiendavad seisukohad.

7.18.1. Täiendavates seisukohtades jätkab Vaidlustaja vaidlemist küsimuses, kas ja mil määral sisaldab Kolmanda isiku pakkumus ärisaladust. See on ainetu, kuna vaidlustuskomisjon on selle küsimuse oma kirjaliku menetluse teatega juba lahendanud. Vaidlustuskomisjon väljendas selgelt, et ta nõustub Hankija ja Kolmanda isikuga ning ei edasta Vaidlustajale rohkem Kolmanda isiku pakkumuse dokumente kui Vaidlustajale juba edastatud on.

7.18.2. Asjakohatu on Vaidlustaja viide Euroopa Kohtu lahendile Antea Polska asjas (täpsemalt otsuse p-idele 74 ja 75), kuivõrd need punktid puudutavad pakkuja varasemat kogemust, nn referentslepinguid. Siinne vaidlus ei puuduta ühelgi moel (sisuliselt ega ärisaladust puudutavas osas) Kolmanda isiku varasemat kogemust. Vaidlusaluses Riigihankes ei ole isegi seatud ühtegi kvalifitseerimistingimust, mille raames pidanuks pakkujad tõendama oma varasemat kogemust. Vaidlustaja on ärisaladuseks lugenud oma spetsialistide ja alltöövõtjate isikud – see on hoopis teine teave võrreldes sellega, millele viitab Vaidlustaja.

7.18.3. Paljasõnaline on Vaidlustaja väide, et tema eest ei ole põhjust varjata Kolmanda isiku poolt esitatud esialgset ajagraafikut ja eelrakenduskava. Millel see seisukoht põhineb ei ole Vaidlustaja põhjendanud. Tõik, et Vaidlustaja soovib veenduda esialgse ajagraafiku vastavuses tehnilises kirjelduses määratud tähtaegadele ja eelrakenduskavale kehtestatud nõuetele, ei ole argument, avaldamaks konkureeriva pakkuja legitiimset ärisaladust. Huvi hankida konkurendi tegemiste kohta võimalikult palju teavet, et saadud teabe hulgast võimalikke vigu otsida, on küll inimlikult mõistetav, aga siiski mitte alus EKTÄKS-i rikkumiseks ja kohtupraktika eiramiseks.

7.18.4. Kolmanda isiku pakkumuse dokumendid on nõuetekohaselt täidetud ning Hankija on veendunud pakkumuse vastavuses Riigihankes seatud tingimustele. Ühtlasi – ja mis puudutab Hankija kontrollitoiminguid ja Hankija uuritud tõendeid – viitab Kolmas isik, et vastavalt Riigikohtu praktikale põhineb hankemenetlus suurel määral pakkujate ühepoolsetel kinnitustel ja hankija võimalusel neid usaldada.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

Vaidlustaja taotlus talle Kolmanda isiku pakkumuse kättesaadavaks tegemiseks

8. Vaidlustaja esitas vaidlustuses taotluse esitada Vaidlustajale Kolmanda isiku pakkumus. Taotluse rahuldamata jätmisest teavitas vaidlustuskomisjon menetlusosalisi oma 30.10.2025 kirjaga nr 12.2-10/236. Käesolevas otsuses põhjendab vaidlustuskomisjon taotluse rahuldamata jätmist.

8.1. RHS § 110 lg 5 sätestab, et *pakkumus on konfidentsiaalne kuni RHS § 117 lg-s 1 nimetatud pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse tegemiseni ja et pakkumuses sisalduvat teavet võib avalikustada üksnes RHS-is sätestatud juhtudel ja ulatuses*. Seaduses sätestatud juhud ja ulatuse näeb ette RHS § 46¹, mis sätestab muuhulgas ka, et pakkuja märgib pakkumuses, milline teave on pakkuja ärisaladus ning põhjendab teabe ärisaladuseks määramist. RHS § 46¹ lg 2 kohaselt *Hankija ei avalikusta pakkumuste sisu seda osa, mille pakkuja on ärisaladusena märkinud*.

8.2. Ärisaladuse mõiste sätestab EKTÄKS § 5 lg 2, mille kohaselt ärisaladus on teave, mis vastab järgmistele tingimustele:

1) *see ei ole kogumis või üksikosade täpses paigutuses ja kokkupanus üldteada või kergesti kättesaadav nende ringkondade isikutele, kes tavaliselt kõnealust laadi teabega tegelevad;*

2) *sellel on kaubanduslik väärtus oma salajasuse tõttu ja*

3) *selle üle seaduslikku kontrolli omav isik on asjaoludest lähtuvalt võtnud vajalikke meetmeid, et hoida seda salajas.*

8.3. Vaidlust ei saa olla selles, et oma pakkumuses esitas Kolmas isik eraldi lehena teabe pakkumuses sisalduva ärisaladuse kohta.

Põhjendamatu on Vaidlustaja kahtlus, et seda dokumenti ei esitatud Kolmanda isiku pakkumuses, kuna see on pealkirjastamata, ilma kuupäevata ja pakkuja poolt allkirjastamata.

RHR-ist nähtub, et dokument *avaldus ärisaladuse kohta Tarrest LT OÜ blanketil+.doc* (edaspidi Avaldus) sisaldub Tarrest LT OÜ pakkumuses ja on allkirjastatud Kolmanda isiku juhatuse liikme poolt koos teiste pakkumuse dokumentidega samas digikonteineris.

8.4. Avalduses on Kolmas isik loetlenud, milliseid pakkumuses esitatud andmeid Kolmas isik oma ärisaladusena käsitleb, ning mh sisaldub Avalduses lõik: *Tarrest LT OÜ palub hankijal kooskõlas RHS § 46¹ lg 2 mitte avalikustada tema pakkumuse sisu (ka peale hankemenetluse lõppemist) selles osas, mis on pakkumuses ärisaladusena märgitud (sh osas, mis vastab ülaltoodud kirjeldusele) ning kahtluse korral küsida Tarrest LT OÜ-lt enne iga tema pakkumuse osaks oleva dokumendi või informatsiooni avaldamist kinnitust, et tegemist ei ole Tarrest LT OÜ ärisaladusega*.

15.10.2025 esitas Vaidlustaja Hankijale teabenõude¹, milles soovis Tarrest LT OÜ pakkumuse koos lisadega Vaidlustajale esitamist hiljemalt 16.10.2025.

Kooskõlas Avaldusega pöördus Hankija 15.10.2025 Kolmanda isiku poole RHR-i kaudu küsimusega, et täpsustada, millised on Tarrest LT OÜ dokumendid, millele ärisaladus ei laiene².

16.10.2025 ja 21.10.2025 esitas Kolmas isik Hankijale vastused, milles muuhulgas põhjendas ärisaladuse laienemist teabele Kolmanda isiku pakkumuses esitatud spetsialistide (sh Vorm IV ja asjakohane CV) ja alltöövõtjate kohta ning eelrakenduskavale ja ajagraafikule: *Peame enda ärisaladuseks ja palume küsijale mitte kättesaadavaks teha nn spetsialistide tabelit, alltöövõtjate tabelit, alltöövõtjate kinnitusi, alltöövõtjate hankepassse ja CV-d. Seda põhjusel, et kõikidest nendest dokumentidest nähtub moel või teisel, täpsemalt milliseid spetsialiste me plaanime selles hankes võtmepositsioonidele paigutada ning kes täpsemalt ja millistes tööloikudes on meie koostööpartnerid (alltöövõtjad). See teave on äriselt iseäranis tundlik osas, mis puudutab nn majaväliseid koostöösuhteid (alltöövõtusuhted). Siiski loeme salajaseks ka selle teabe, et teatud positsioonide tarbeks kasutame oma ettevõtte töötajaid. Nimelt ei ole*

---

¹ Sõnumi ID: 1017229.

² Sõnumi ID: 1017245.

konkurentidele või üldsusele teada, kas me üldse kasutame omaenda personali ning kui jah, siis täpsemalt keda ja millistele positsioonidele.

Oleme juba oma pakkumusele lisatud ärisaladuse selgituste dokumendis välja toonud, et meie ärisaladuseks on mh tootmisprotsessid, tarneallikad ja müügistrateegia. Konkreetsed spetsialistid ja alltöövõtjad mahuvad nende kategooriate alla. Siiski seletame täpsustavalt, et vastavalt Euroopa Kohtu otsusele asjas C-54/21: Antea Polska, p 77–79, võib riigihankes kasutatavate füüsiliste ja juriidiliste isikute, sh alltöövõtjate identiteet olla pakkuja ärisaladus. Eesti ehitusturg on äärmiselt konkurentsitihe ja Tarrest LT OÜ-le oleks kahjulik, kui need konkreetsed spetsialistid ja äriühingud, kellega me koostööd teeme, tuleksid konkurentidele ilmsiks. See avaks konkurentidele võimaluse asuda meie koostööpartnereid/töötajaid üle meelitama jmt. [---]

EELRAKENDUSKAVA ja AJAGRAAFIK. Nimetatud dokumendid on juriidilises mõttes „loovtöö“, mis seisneb pakkuja nägemuses hankelepingu täitmise viisi ja spetsiifika osas. See on erinevatel pakkujatel erinev tulenevalt nende kogemusest, kompetentsist, strateegiast, riskiisust jne. Tegemist on teabega, mil on ilmne ja äratuntav kaubanduslik väärtus. Sisuliselt vastab eelrakenduskava küsimusele: kuidas täpsemalt ja milliste tähtaegade juures pakkuja teatud tüüpi ülesandeid või probleeme lahendab. Suuresti selles valdkonna ettevõtjate konkurents ja konkurentsieelised seisnevadki. Seda on mööndud ka Euroopa Kohtu otsuses asjas C-54/21: Antea Polska, p 81–83. Lisaks tuleb arvesse võtta, et eelrakenduskava kui Tarrest LT OÜ töötajate originaalne loominguline panus on autoriõigusega kaitstav kirjandusteos AutÕS tähenduses ning see on täiendav põhjus, miks hankijal ei ole lubatud seda teksti ilma meie nõusolekuta jagada kolmandatele osapooltele. Viitame ka seletustele, mille tööme välja juba oma pakkumusele lisatud ärisaladuse selgituste dokumendis: loeme oma ärisaladuseks mh oskus- ja tehnilise teabe, tootmissaladused ja -protsessid.

23.10.2025 edastas Hankija vastuseks Vaidlustaja teabenõudele dokumendid, mida Kolmas isik oma ärisaladuseks ei pidanud.

8.5. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et pöördudes Kolmanda isiku võimaliku ärisaladusega seotud päringuga Kolmanda isiku poole toimis Hankija Vaidlustaja teabenõudele vastamisel kooskõlas nii RHS-iga kui kohtupraktikaga (vt nt Euroopa Kohtu otsus asjas C-927/19, p 118). Vaidlustuskomisjonil puudub pädevus kontrollida AvTS-i täitmist Hankija poolt.

8.6. Vaidlustuskomisjon nõustub Kolmanda isiku põhjendustega selle kohta, miks konkreetsed dokumendid (seal sisalduvad andmed) Kolmanda isiku pakkumuses on Tarrest LT OÜ ärisaladus EKTÄKS § 5 lg 2 mõttes. Ärisaladuseks loetud teave oma kogumis ei ole üldteada ega kergesti kätteleitav valdkonnas tegutsevatele isikutele. Valdkonnas tegutsevate teiste isikutega on pakkuja selles valdkonnas konkurentsist ning konkurendile detailse teabe avaldamine pakkuja kaasatavate spetsialistide kohta võib pakkuja jaoks negatiivselt mõjutada konkurentsiolukorda. Tegemist on pakkuja jaoks kaubanduslikku väärtust omava teabega, mille väärtust mõjutaks teabe avaldamine.

Täiendavalt märgib vaidlustuskomisjon, et RHS ei sätesta, et ühe pakkuja pakkumuse vastavust peaksid kontrollima teised pakkujad nagu arvab Vaidlustaja. Pakkumuse vastavuse kontrolli viib läbi hankija (vt RHS § 114) ning vajadusel kontrollib hankija otsuste õiguspärasust vaidlustuskomisjon.

Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamise otsus

9. Hankija on Vaidlustaja pakkumuse tagasi lükatud põhjusel, et selles ei ole esitatud TK p-i 3.6 kohaselt esitamisele kuulunud eel-rakenduskava ja esialgset ajagraafikut (vt käesoleva otsuse p 5.1).

Puudub vaidlus, et Vaidlustaja pakkumuses neid dokumente esitatud ei ole. Vaidlustaja argumentatsioon seisneb peaaesjalikult selles, et pakkujad ei pidanudki neid esitama, kuna nende esitamist polnud Vastavustingimustes nõutud. Vaidlustuskomisjon sellise käsitlusega ei nõustu.

9.1. RHS § 114 lg 1 kohaselt *hankija kontrollib [---] pakkumuste vastavust riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele ja teeb põhjendatud kirjaliku otsuse pakkumuste vastavaks tunnistamise või tagasilükkamise kohta. [---].* RHS § 4 p-i 17 kohaselt *riigihanke alusdokumendid on hanketeade, kontsessiooniteade, ideekonkursi kutse, pakkumuse esitamise ettepanek ja kõik hankija koostatud või viidatud muud dokumendid, milles on määratud ühe konkreetse riigihanke üksikasjad, sealhulgas pakkujale ja taotlejale esitatud tingimused ja dokumentide esitamise nõuded, tehniline kirjeldus, hankelepingu tingimused ning pakkumuste hindamise kriteeriumid.*

Seega sätestab RHS üheselt mõistetavalt, et pakkumuste vastavust kontrollitakse riigihanke alusdokumentides (s.o kõikides dokumentides, milles on määratud konkreetse riigihanke üksikasjad) sisalduvatele nõuetele, mitte üksnes nõuetele dokumendis pealkirjaga Vastavustingimused.

Sama seisukohta järgib ka vaidlustuskomisjoni ja kohtute pikaajaline praktika (vt nt Tartu Ringkonnakohtu 17.10.2018 otsus 3-18-1248, p 21).

9.2. Riigihanke alusdokumendid moodustavad ühtse terviku ning pakkumuse koostamisel tuleb arvestada kõikide dokumentide nõuetega. Vaidlusaluses Riigihankes on Hankija Alusdokumendi p-is 1.1 (vt käesoleva otsuse p 6.2) loetlenud, millistest dokumentidest RHAD koosneb³. Alusdokumendi p-is 2.1 on üheselt mõistetavalt märgitud: *Alusdokumentide osad täiendavad üksteist ning moodustavad tervikliku aluse pakkumuse koostamiseks.*

Seega on Hankija ka RHAD-is juhtinud tähelepanu asjaolule, et pakkumuse koostamiseks tuleb läbi töötada kogu RHAD, mitte piirduda üksikute dokumentidega.

9.3. Erinevalt Vaidlustaja arvamusest, et vastavustingimused ei saanud mingil juhul sisalduda TK-s, kuna need peaksid kõik sisalduma dokumendis Vastavustingimused, sisalduvad tingimused, millele pakkumus peab vastama, praktikas väga sageli just nimelt tehnilises kirjelduses, kus hankijad peavadki esitama oma nõuded, millele pakkumus (pakutav asi, teenus, ehitustöö) peab vastama (vt RHS § 87). Samuti puudub igasugune õiguslik alus Vaidlustaja väitel, et juhul, kui hankija seob vastavustingimusi muude dokumentidega, tuleb dokumendis Vastavustingimused viidata kõigile nõuetele ja dokumentidele, mis on vajalikud pakkumuse vastavuse kontrollimiseks ja hindamiseks. See võiks olla korrektne, kuid niisugune nõue RHS-is puudub. Pealegi sätestab RHS § 114 lg 1, et pakkumuse vastavust kontrollitakse (kõikidele) riigihanke alusdokumentidele, mitte kitsalt ühele riigihanke alusdokumendile.

Vaidlustuskomisjon kordab, et tingimuste esitamine TK-s, millele pakkumus peab vastama, ei olnud kuidagi õigusvastane.

9.4. Käesolevas menetluses pole asjakohased Vaidlustaja väited selle kohta, et Hankijal ei olnud alust nõuda pakkujatelt esialgset ajagraafikut ja infohalduse eelrakenduskava.

Juhul, kui Vaidlustaja hinnangul oli mingi RHAD-is kehtestatud nõue mittevajalik ebaproportsionaalne, ebaseaduslik, kitsendav või mingil muul viisil tema huvisid kahjustav või õigusi rikkuv, oli tal võimalus see nõue RHS-is ettenähtud tähtajal vaidlustada. Tulenevalt RHS § 189 lg 2 p-ist 2 ei ole hankemenetluse praeguses etapis vaidlus RHAD-i nõuete üle enam võimalik.

Vaidlust ei saa olla selles, et ükski hankemenetluses osalemisest huvitatud isik, sh Vaidlustaja, ei vaidlustanud RHAD-i RHS-iga ettenähtud korras ega tähtajal ning seega pidid nii Hankija kui ka pakkujad juhinduma TK p-ist 3.6 selliselt nagu see Hankija poolt RHAD-is kehtestati. Hankija peab rangelt kinni pidama enda poolt kindlaks määratud tingimustest (vt nt Riigikohtu halduskolleegiumi otsus 3-19-1501, p 22 ja EKo C-336/12, p-d 36–37, 39–40). Riigikohus on

---

³ Vaidlustuskomisjon mõonab, et mõnevõrra segadusse ajav on see, et Hankija kasutab sama sõna „Alusdokumendid“ nii riigihanke alusdokumentide peale kogumis (käesolevas otsuses RHAD) kui ka ühe konkreetse dokumendi – Hanke alusdokumendid (käesolevas otsuses Alusdokumendid kohta)

muuhulgas märkinud, et kuna riigihanke alusdokumendid on olemuselt eelhaldusakt, siis puuduks Hankijal võimalus jätta vaidlustatud riigihanke alusdokumentide punktid hiljem kohaldamata isegi juhul, kui halduskohus peaks tuvastama nende õigusvastasuse (Riigikohtu halduskolleegiumi otsus 3-3-1-45-12, p 29).

Eeltoodust tuleneb, et isegi kui nõustuda, et TK p-is 3.6 sisalduvad nõuded esialgse ajagraafiku ja infohalduse eelrakenduskava esitamiseks on raskesti leitavad (TK korralikul läbilugemisel tavalise tähelepanelikkuse juures ei tohiks nende leidmisega küll probleeme olla), mida näitab, et enamik pakkujaid jättis esialgse ajagraafiku ja infohalduse eelrakenduskava oma pakkumustes esitamata, ei olnud Hankijal mingit õigust jätta nende dokumentide olemasolu kontrollimata või nende esitamata jätmise pakkumuste vastavuse kontrollimisel arvestamata. Kui Hankija tuvastas, et pakkumus ei vasta nõuetele (ei sisaldanud dokumente, mis tuli TK p-i 3.6 kohaselt esitada), mistõttu esinesid sisulised kõrvalekalded RHAD-ist, puudus tal diskretsioon otsustamiseks, kas lükata pakkumus tagasi või mitte. RHS § 114 lg 1 alusel tuli selline pakkumus tagasi lükata.

9.5. Vaidlustuskomisjon nõustub Kolmanda isikuga, et asjasse puutumatu on Vaidlustaja väide, et kui riigihanke alusdokumentides on vastuolu või ebajärjekindlus, tuleb neid tõlgendada pakkuja kasuks. Selline tõlgenduspõhimõte vaidlustuskomisjoni- ja kohtupraktikas tõesti esineb, kuid seda rakendatakse vaid juhul, kui riigihanke alusdokumentide säte on mitmeti mõistetav. Sellist olukorda käesoleval juhul ei ole. Seoses TK p-iga 3.6 puudub RHAD-is vastuolu või ebajärjekindlus. Ka TK p-is 3.6 endas esitatud dokumendinõuded on selged ning üheselt arusaadavad: *Töövõtja esitab koos pakkumusega esialgse ajagraafiku, mis sisaldab punktis 4 toodud tähttagasid ja Pakkumusega koos tuleb esitada eelrakenduskava.* Igasugune vajadus tõlgendamise järele siin puudub.

10. Eeltoodud põhjustel on vaidlustuskomisjon seisukohal, et Hankija otsus Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamiseks on kooskõlas RHS § 114 lg-ga 1 ning alused selle kehtetuks tunnistamiseks puuduvad.

Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamise otsus

11. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et kuigi Hankija on Vaidlustaja pakkumuse õiguspäraselt tagasi lükanud, on Vaidlustajal käesoleval juhul kaebeõigus Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamise otsuse vaidlustamiseks.

Vaidlustuskomisjon tunnustab Euroopa Kohtu otsusest C-100/12 tulenevalt Vaidlustaja kaebeõigust Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamise otsuse vaidlustamiseks ka olukorras, kus Vaidlustajal võiks olla võimalus osaleda uues hankemenetluses, kui Kolmanda isiku pakkumus samuti tagasi lükatakse. Seda, et kaebeõigust tuleb tunnustada ka juhul, kui pakkumusi on esitatud rohkem kui kaks ja Hankija on jätnud hankemenetlusest kõrvale kõik selles osalenud pakkujad peale ühe, on Euroopa Kohus selgitanud kohtuasja C-689/13 p-ides 28 ja 29.

Käesoleval juhul esitati Riigihankes 5 pakkumust ning Hankija lükkas neist 4 tagasi ja tunnistas ühe vastavaks. Seega esineb Euroopa Kohtu otsustes C-100/12 ja C-689/13 kirjeldatud olukord.

12. Vaidlustaja on seisukohal, et Kolmanda isiku pakkumuses esitatud spetsialistid ei vasta Hankija kehtestatud nõuetele. Vaidlustuskomisjon kontrollis Kolmanda isiku pakkumuses esitatud Vormil IV toodud andmeid ja tuvastas järgmist.

12.1. Peatöövõtja projektijuht – Kolmanda isiku pakutud spetsialisti kohta esitatud andmete alusel on Hankija õigesti tuvastanud, et peatöövõtja projektijuht vastab nõuetele.

12.2. Peatöövõtja objektijuht – Kolmanda isiku pakutud spetsialisti kohta esitatud andmete alusel on Hankija õigesti tuvastanud, et peatöövõtja objektijuht vastab nõuetele.

12.3. Diplomeeritud elektriinsener tase 7 või B pädevus.

Hankija on kehtestanud kutsekvalifikatsioonile nõude järgmises sõnastuses – *Diplomeeritud elektriinsener tase 7 või B pädevus või kõrgem (kompetents – ehitus, käit ja järelevalve, projekteerimine)*.

Kolmanda isiku pakkumuses esitatud spetsialistil on B pädevusklassi tõendav pädevustunnistus, kuid puudub üks Hankija nimetatud kompetents.

19.09.2025 on Kolmas isik esitanud RHR-is Hankijale järgmise küsimuse⁴:

Hankedokumendid: Pakkuja esitab nõuetekohaselt täidetud spetsialistide tabeli (Vorm IV)

„Diplomeeritud elektriinsener tase 7 või B pädevus või kõrgem (kompetents – ehitus, käit ja järelevalve, projekteerimine).“

Palume täpsustada, miks on vajalik nõuda nimetatud spetsialistilt lisaks järelevalvekompetentsi olemasolu. Tegemist on lepingu täitmise käigus kaasatava elektriinseneriga, kelle ülesannete hulka kuulub eelkõige ehituse ja käidu tagamine. Järelevalvekompetents ei ole lepingu täitmiseks asjakohane, kuivõrd järelevalvet teostab hankija eraldi tellimusena sõltumatu kolmanda osapoole kaudu.

Hankija vastas küsimusele 19.09.2025: *Hankija täpsustab, et vormil IV „Spetsialistide tabel“ on küll kompetentside loetelu (ehitus, käit ja järelevalve, projekteerimine) mis aga ei tähenda, et spetsialistil peavad olema kõik need pädevused korraga.*

Seega vastas Hankija, et Diplomeeritud elektriinseneri tasemega 7 või B pädevusega spetsialistil ei pea olema korraga kõiki Vormil IV nõutud pädevusi (ehitus, käit ja järelevalve, projekteerimine). Samas ei teinud Hankija mingit muudatus Vormil IV.

RHS § 45 lg 3 teine lause sätestab: *Selgituste ja selgitamist võimaldavate dokumentide alusel on keelatud riigihanke alusdokumente muuta.* Kui Hankija on arvestanud Kolmanda isiku pakutud Diplomeeritud elektriinsener tase 7 või B pädevusega spetsialisti vastavuse kontrollimisel eelnimetatud vastusega (vaidlustuskomisjon seda ei tea, sest Hankija pole oma otsust kuidagi põhjendanud), on Hankija rikkunud RHS § 46 lg 3 teises lauses sätestatud. Kui Kolmanda isiku spetsialistil siiski on kõik RHAD-is nõutud pädevused, siis ei nähtu otsusest, kuidas on Hankija selle puuduse Kolmanda isiku pakkumuses ületanud.

12.4. Bim koordinaator

Hankija on kehtestanud kutsekvalifikatsioonile nõude järgmises sõnastuses - *Diplomeeritud ehitusinsener tase 7 (EQF 7) sellega samaväärne või kõrgem spetsialiseerumine: Projekteerimise juhtimine Esitada 2 projekti, kus isik on täitnud sama positsiooni, kus on rakendatud RKAS nõuded mittelehoonetele.*

Kolmanda isiku pakkumuses Bim koordinaatoriks pakutud spetsialisti kohta esitatud andmete alusel on Hankija õigesti tuvastanud, et spetsialist vastab kutsekvalifikatsiooni nõudele. Samas nähtub pakkumuses esitatud spetsialisti CV-st, et tal on ühes eelnevas projektis olnud positsioon BIM koordinaator ja teises projektis positsioon BIM spetsialist. Rohkem projekte, kus pakutud spetsialist oleks osalenud, CV-s esitatud ei ole.

Vormil IV on nõutud, et esitada tuleb *2 projekti, kus isik on täitnud sama positsiooni* [---]. Vaidlustuskomisjon saab Vormil IV aru nii, et *sama positsiooni* all on Hankija pidanud silmas Bim koordinaatorit, kuna nimelt selline spetsialist tuli pakkujatel esitada.

Tutvunud erinevates tööpakkumuses toodud Bim koordinaatori ja Bim spetsialisti tööülesannetega, leiab vaidlustuskomisjon, et Bim spetsialisti ja Bim koordinaatori tööülesanded on reeglina erinevad. Seega ei saa eelduslikult, vähemalt mitte vastavaid asjaolusid üle kontrollimata, Bim spetsialisti positsiooni täitmist automaatselt samastada Bim koordinaatori positsiooni täitmisega. Millistel kaalutlustel Hankija seda teinud on, vaidlustuskomisjon ei tea, kuna Hankija pole oma otsust kuidagi põhjendanud.

---

⁴ Sõnumi ID: 1008715.

12.5. Tuleohutuse eest vastutav isik

Hankija on kehtestanud kutsekvalifikatsioonile nõude järgmises sõnastuses - *Tuleohutusspetsialist, tase 5*.

Kolmanda isiku pakkumuses Tuleohutuse eest vastutavaks isikuks pakutud spetsialistil on kutsekvalifikatsioon *Tuleohutusekspert, tase 6*.

Vaidlustuskomisjon juhib tähelepanu, et erinevalt teiste Vormil IV välja spetsialistide kutsekvalifikatsioonide sõnastustest, kus lisaks konkreetselt nimetatud kutsekvalifikatsioonile on selgesõnaliselt lubatud ka *sellega samaväärne või kõrgem*, siis Tuleohutuse eest vastutava isiku puhul on nõutud üksnes *Tuleohutusspetsialist, tase 5*, mistõttu pole hetkel asjakohane käsitleda, kas *Tuleohutusekspert, tase 6* on kõrgem kui *Tuleohutusspetsialist, tase 5*.

Millistel kaalutlustel on Hankija Kolmanda isiku pakutud spetsialisti sellele nõudele vastavaks lugenud, vaidlustuskomisjon ei tea, kuna Hankija pole oma otsust kuidagi põhjendanud.

13. Eeltoodust nähtub, et Kolmanda isiku pakkumuses esitatud viiest spetsialistist ei ole kolme puhul tegelikult Vormil IV kehtestatud nõuetele vastavus esitatud andmete alusel kontrollitav. Kuna Hankija ei ole Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamist ega Kolmanda isiku pakutud spetsialistide nõuetele vastavust kuidagi põhjendanud ega vaidlustuskomisjoni poolt tuvastatud puuduste ületamist selgitanud, ei ole vaidlustuskomisjonil võimalik asuda hindama seda, kas puudused Kolmanda isiku pakkumuses on sisulised ja/või kõrvaldatavad.

14. Vaidlustaja taotlusel kontrollis vaidlustuskomisjon, kas Kolmanda isiku pakkumuses on esitatud TK p-is 3.6 nõutud esialgne ajagraafik ja infohalduse eelrakenduskava.

Vaidlustuskomisjon tuvastas, et Kolmanda isiku pakkumuses on need dokumendid esitatud.

15. Vaidlustusmenetluses on Hankija väitnud, et tunnistas Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks RHS § 114 lg 2 teise lause alusel kuna selles ei esine sisulisi kõrvalekaldeid riigihanke alusdokumentides toodud tingimustest.

Vaidlustuskomisjon märgib, et RHR-is ei ole avaldatud ühtegi Riigihanke hankemenetlusega seotud dokumenti, millest nähtuks, millise RHS § 114 lõike alusel on Hankija Tarrest LT OÜ pakkumuse vastavaks tunnistanud või millistel alustel pakkumuse vastavaks tunnistanud. RHR vormil 10.10.2025 koostatud Vastavusotsuses ja selle Kolmandat isikut puudutavas lisas on märgitud üksnes „Vastavaks tunnistada“, õiguslikku alust pole välja toodud. Täielikult puuduvad ka põhjendused. Korralduse 1 päises on märgitud, et tuginetakse RHS §-idele 114 ja 117. Korralduse 1 p-is 2 toodust: *Punktis 1 nimetatud pakkumusel⁵ ei esine sisulisi kõrvalekaldeid riigihanke alusdokumentides nimetatud tingimustest*, saab järeldada, et Tarrest LT OÜ pakkumuses esines mittesisulisi kõrvalekaldeid RHAD-ist, mistõttu võidi Kolmanda isiku pakkumus tunnistada vastavaks RHS § 114 lg 2 teise lause alusel, kui millist vastavustingimust või vastavustingimusi need mittesisulised kõrvalekalded puudutasid või milles seisnesid, ühestki Hankija poolt hankemenetluses koostatud dokumendist ei nähtu ning Hankija pole seda avaldanud ka vaidlustusmenetluses. Seega ei tea vaidlustuskomisjon, kas Hankija on tuvastanud Kolmanda isiku Vormil IV toodud spetsialistide mittevastavused kehtestatud kutsekvalifikatsioonile (vt käesoleva otsuse p-id 12.3-12.5) ja andnud neile mingi hinnangu.

16. Eeltoodud põhjustel on vaidlustuskomisjon seisukohal, et Hankija otsuses Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamiseks on vastuolus RHS § 114 lg-ga 2, kuna Hankija kas ei ole kontrollinud või ei ole dokumenteerinud Kolmanda isiku pakkumuses nimetatud spetsialistide vastavust Vormil IV kehtestatud kutsekvalifikatsiooni nõuetele.

---

⁵ Tarrest LT OÜ, ehk Kolmanda isiku pakkumus.

Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise ja Kolmanda isiku kõrvaldamata jätmise otsused ning Korralduse 2 p 3.

17. Vaidlustaja ei ole esitanud eraldi põhjendusi selle kohta, miks on õigusvastased Hankija otsused, millega tunnistati Kolmanda isiku pakkumus edukaks ning jäeti Kolmas isik eduka pakkujana kõrvaldamata, vaid lähtub nende otsuste vaidlustamisel eeldusest, et õigusvastased on Hankija otsused, millega lükati Vaidlustaja pakkumus tagasi ja/või tunnistati Kolmanda isiku pakkumus vastavaks ning hankemenetluse etapiviisilisuse põhimõttest.

Kuna vaidlustuskomisjon tunnistab kehtetuks Hankija otsuse Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamiseks, tuleb tunnistada kehtetuks ka otsused, millega tunnistati Kolmanda isiku pakkumus edukaks ning jäeti Kolmas isik eduka pakkujana kõrvaldamata

18. Vaidlustaja on vaidlustanud ka Korralduse 2 p-i 3: *sõlmida eduka pakkumuse esitanud Tarrest LT OÜ-ga hankelepingsummas 2 095 950 eurot (ilma km-ta).*

Sellise otsuse tegemist hankemenetluses RHS ette ei näe, seega ei ole tegemist RHS-i alusel tehtud otsusega vaid Hankija siseaktiga, mis ei loo riigihankes osalenud ettevõtjatele õigusi ega kohustusi ning millel on nimetatute suhtes vaid informatiivne toime.

RHS § 185 lg-st 2 tulenevalt ei ole Vaidlustajal sellise otsuse vaidlustamise õigust ja vaidlustus Korralduse 2 p-i 3 osas tuleb RHS § 192 lg 3 p-i 7 alusel vaidlustamisõiguse puudumise tõttu läbi vaatamata jätta.

19. Kuigi vaidlustuses ei ole taotluste hulgas taotlust Kolmanda isiku kvalifitseerimise otsuse kehtetuks tunnistamiseks, on Vaidlustaja oma menetlusdokumentides korduvalt nimetanud kvalifitseerimise tingimusi ja väitnud, et Kolmas isik ei vasta kvalifitseerimistingimustele ja tuleb jätta kvalifitseerimata. Vaidlustuskomisjon kordab veelkord Vaidlustajale juba 21.10.2025 nr 12.2-10/236 kirjas selgitatud, et vaidlustaluses Riigihankes ei ole Hankija kvalifitseerimise tingimusi kehtestanud, mistõttu mingit küsimust pakkujate kvalifitseerimise tingimustele vastavuse üle tekkida ei saa.

20. Vaidlustusmenetluse kulud

Lähtudes sellest, et vaidlustusmenetlus lõpeb osaliselt vaidlustuse läbi vaatamata jätmisega ja läbivaadatud osas osalise rahuldamisega, kuuluvad kulude väljamõistmiseks kohaldamisele RHS § 198 lg-d 2 (vaidlustusmenetluses tasutud riigilõiv, tasutud või tasumisele kuuluv eksperditasu ja lepingulise esindaja kulud jagatakse proportsionaalselt vaidlustuse või kahju hüvitamise taotluse rahuldamisega, arvestades eksperditasu ja lepingulise esindaja kulude puhul tasu ja kulude põhjendatust ja vajalikkust) ja 7 (RHS § 198 lg 7 sätestab, et kui vaidlustuskomisjon vaatab vaidlustuse läbi kas või ühe vaidlustuses sisalduva nõude osas, ei kuulu tasutud riigilõiv riigilõivuseaduse alusel tagastamisele. Seega kandus kogu riigilõiv üle jätkuvasse vaidlustusmenetlusse).

20.1. Riigikohus on 11.12.2020 otsuses kohtuasjas 3-20-1198 (p 28) asunud seisukohale, et vaidlustuse rahuldamise proportsiooni ei tule mõõta mitte nõudeid mehaaniliselt loendades vaid hinnanguliselt nende sisulist kaalu arvestades.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et käesolevas vaidluses ei saa vaidlustuse rahuldamise või rahuldamata jätmise proportsiooni hinnata Vaidlustaja taotlusi loendades (Vaidlustaja taotluste: tunnistada kehtetuks Hankija otsused 1) Tarrest LT OÜ pakkumuse edukaks tunnistamiseks, 2) Tarrest LT OÜ eduka pakkujana kõrvaldamata jätmiseks ning 3) Korralduse 2 p 3, kaal on menetluslikult tühine) vaid arvestada tuleb üksnes taotlusi tunnistada kehtetuks Hankija otsus Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamiseks, otsus Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamiseks ja taotlus välja nõuda ning Vaidlustajale edastada Kolmanda isiku pakkumus, mida menetlusosaliste poolt sellele vaidlusele pühendatud energiat ja aega arvestades, tuleb käesoleval juhul käsitleda eraldi taotlusena. Vaidlustuskomisjoni hinnangul on need kolm taotlust ühesuguse kaaluga, mistõttu vaidlustuskomisjon on rahuldanud vaidlustuse 1/3 ulatuses

ning jätnud rahuldamata 2/3 ulatuses.

20.2. Vaidlustaja on tasunud vaidlustuse esitamiseks riigilõivu 640 eurot, millest tuleb Hankijalt välja mõista 1/3 ehk 213,33 eurot.

Vaidlustaja on esitanud tähtaegselt taotluse lepingulise esindaja kulude väljamõistmiseks kogusummas 2677,50 eurot (käibemaksuta), 15,75 tunni õigusabi osutamise eest tunnihinnaga 170 eurot. Vaidlustuskomisjon leiab, et asja keerukust ja töömahukust arvestades on Vaidlustaja lepingulise esindaja kulud ülepaisutatud. Vaidlustaja menetluskumendid sisaldavad palju kordusi ning asjasse mitte puutuvat. Vajalikuks ja põhjendatuks peab vaidlustuskomisjon õigusteenuse osutamist mahus 12 tundi, so kogusummas 2040 eurot (käibemaksuta), millest tuleb Hankijalt välja mõista 1/3 ehk 680 eurot (käibemaksuta).

20.3. Hankija ei ole esitanud taotlust menetluskulude väljamõistmiseks.

20.4. Kolmas isik osales vaidlustusmenetluses Hankija poolel, mistõttu on tal õigus kulude hüvitamisele Hankijaga samade reeglite alusel. Kolmas isik on tähtaegselt esitanud taotlused lepingulise esindaja kulude väljamõistmiseks kogusummas 2383,33 eurot (käibemaksuta), 10 tunni ja 50 min õigusabi osutamise eest tunnihinnaga 220 eurot.

Vaidlustuskomisjon leiab, et asja keerukust ja töömahukust arvestades on Kolmanda isiku lepingulise esindaja kulud mõnevõrra ülepaisutatud. Vajalikuks ja põhjendatuks peab vaidlustuskomisjon õigusteenuse osutamist mahus 9 tundi, so kogusummas 1980 eurot (käibemaksuta), millest tuleb Vaidlustajalt välja mõista 2/3 ehk 1320 eurot (käibemaksuta).

(allkirjastatud digitaalselt)

Taivo Kivistik